

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы
Сәрән авыл Советы

КАРАРЫ

28 октябрь 2021 ел

№ 27

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районының
«Сәрән авыл жирлеге»
муниципаль берәмлекендә бюджет
процессы турындагы нигезләмәне
раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Сәрән авыл жирлеге» муниципаль берәмлекеге Уставы нигезендә, Әлмәт шәһәре прокуратурасының 30.09.2020 ел, № 1019 күрсәтмәсен карап тикшерү

Сәрән авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Сәрән авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне яңа редакциядә расларга (1 нче күшүмтә).
2. «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Сәрән авыл жирлегендә бюджет процессы турында Нигезләмә хакында» 2014 елның 15 декабрендәге 95 номерлы Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Сәрән авыл Советы карапын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге Татарстан Республикасы, Әлмәт районы, Чуаш Сәрәне авылы, Үзәк урам, 34б йорты; Рус Сәрәне авылы, Үзәк урам, 15а йорты; Кителга авылы, Совет урамы, 8а йорты территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында халыкка игълан итәргә, «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырырга.
4. Әлеге карап рәсми басылышы чыкканнан (халыкка игълан иткәннән) соң үз көченә керә.
5. Әлеге карапның үтәлешен контролъдә тотуны үз өстемә алам.

Сәрән авыл
жирлеге башлыгы

Д.А.Севастьянов

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Сәрән авылы Советының
2021 елның 28 октябрендәге 27 номерлы
каарына 1нче күшымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районның « Сәрән авыл жирлеге »
муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турыйндағы нигезләмә

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Бюджет процессы турыйнда нигезләмә Сәрән авыл жирлеге
муниципаль берәмлегендә Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы
(Алга таба - (Беренче абзац 2013 елның 16 октябрендәге 79-ТРЗ номерлы
Татарстан Республикасы законы редакциясендә) жирлек бюджеты көрөмнәрен
формалаштыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру, жирлек бюджеты проектын төзү
һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролльдә тоту,
бюджет исәбен гамәлгә ашыру, бюджет хисабын төзү, карау һәм раслау
процессында, шулай ук Муниципаль бурыч алулар һәм муниципаль бурычны
җайга салу процессында бюджет хокук мәнәсәбәтләре субъектлары арасында
барлықка килә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала.

1 статья. Бюджет процессының хокукий нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациисе Конституциясе, Татарстан
Республикасы Конституциясе, Россия Федерациисе Бюджет кодексы (алга таба -
РФ БК), Татарстан Республикасы Бюджет кодексы (алга таба-ТР БК), «Россия
Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турыйнда»
06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле
үзидарә турыйнда» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан
Республикасы Законы, Муниципаль берәмлек уставы, «Татарстан
Республикасында жирле үзидарә турыйнда» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ
номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районы «Сәрән авыл жирлеге» Уставы (алга таба - Жирлек Уставы),
Россия Федерациисе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка
нормалары белән билгеләнә.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм тәшенчәләр әлеге
статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән норматив актларда да шул ук әһәмияттә
кулланыла.

3. Жирлекнең жирле үзидарә органнары бюджет хокук мәнәсәбәтләрен
җайга салучы муниципаль хокукий актларны РФ БК нигезендә үз компетенциясе
чикләрендә кабул итә.

2 статья. Жирлек бюджеты турыйндағы каарның гамәлдә булу вакыты

1. Жирлек бюджеты турыйндағы каар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр
РФ БК һәм (яки) бюджет турыйндағы каарда башкасы каралмаган булса, финанс
елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Финанс елды календарь елына туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә

кадәр дәвам итә.

2. Жирлек бюджеты түрындағы карап аңа күл куелғаннан соң 10 көннән дә соңға калмыйча билгеләнгән тәртиптә рәсми бастырып чыгарылырга (халықка житкерелергә) тиеш.

3 статья. Жирлекнең бюджет вәкаләтләре

Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә тубәндәгеләр көрә::
жирлек бюджеты проектын төзу һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәу, аның үтәлешен контролъдә тоту һәм жирлек бюджеты үтәлеше түрындағы хисапны раслау тәртибен билгеләу;

жирлек бюджеты проектын төзу һәм карау, жирлек бюджетын раслау һәм үтәу, аның үтәлешен контролъдә тоту, жирлек бюджеты үтәлеше түрындағы хисапны төзу һәм раслау;

жирлекнең чыгым йөкләмәләрен билгеләу һәм үтәу;
жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү тәртибен билгеләу, жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү;

муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру, муниципаль гарантияләр бирү, бюджет кредитлары бирү, муниципаль бурыч белән идарә итү һәм муниципаль активлар белән идарә итү;

жирле бюджетка кагылышлы өлешендә Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен билгеләу, детальләштерү һәм билгеләу;

РФ БК жирле үзидарә органнарының бюджет вәкаләтләренә кертелгән башка бюджет вәкаләтләре.

4 статья. Жирлек бюджетының хокукый формасы

1. Жирлек бюджеты Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районның « Сәрән авыл жирлеге » муниципаль берәмлеге авыл Советының (алга таба - жирлек Советы) карапы рәвешендә эшләнә һәм раслана.

2. Жирлек бюджеты муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәу өчен билгеләнгән.

Жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәу өчен акчаны барлыкка китеүнен һәм тотуның башка рәвешләрен куллану рәхсәт итлеми.

3. Жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга бәйле барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен һәм аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелә торган акчалар аерым карала.

5 статья. Бюджет классификациясе

Авыл жирлеге бюджетын төзу һәм үтәу, бюджет (бухгалтерлык) исәбен алып бару, бюджет (бухгалтерия) һәм башка финанс хисаплылыгын төзу Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

Финанс органы Баш администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындағы казна учреждениеләре булган керемнәр тәрләре буенча төр кодлары исемлеген раслый.

Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр Исемлеге, чыгымнарының

Ведомство структурасы составында, җирлек советы каары белән билгеләнә.

Жирлек бюджеты чыгымнары төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) исемлеге җирлек бюджеты турында җирлек советы каары белән яисә РФ БК билгеләгән очракларда җирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы белән раслана.

Бюджет чыгымнарының максатчан статьялары җирле администрация органнары эшчәнлегенең муниципаль программаларына кертелмәгән, бюджет чыгымнарының ведомство структурасында курсәтелгән фән, мәгариф, мәдәният һәм сәламәтлек саклау учреждениеләре (әлеге Нигезләмә максатларында - эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) һәм (яисә) тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре нигезендә формалаша.

Жирле үзидарә органнары тарафыннан хупланган «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясында каралган һәр гавами норматив йөкләмәгә, бюджетара трансфертка, инициативалы проектка бюджет чыгымнары классификациясенең уникаль кодлары бирелә.

Жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары, әгәр РФ БК бүтәнчә билгеләнмәгән булса, җирлек бюджетын тәзу һәм үтәүне оештыру белән шәгыльләнүче финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбенә финанс яғыннан тәэммин итәлә торган җирлек бюджеты чыгымнарының максатчан статьялары исемлеге һәм кодлары курсәтелгән бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар бирелә торган җирлек бюджеты үтәлешен тәзууне һәм оештыруны гамәлгә ашыручи финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге җирлек бюджеты турында җирлек Советы каары белән раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының статьялары Исемлеге, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын раслаганды, җирлек бюджеты турында җирлек Советы каары белән раслана.

Финанс органы җирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре Баш администраторлары булган җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының кодлары исемлеген раслый.

6 статья. Җирлектә бюджет процессының принциплары һәм этаплары

Бюджет процессы-Россия Федерациясе законнары белән җирле үзидарә органнары һәм бюджет процессында катнашучыларның бюджет проектын тәзу һәм карау, бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролъдә тоту, бюджет исәбен тәзу, тышкы тикшерү, карау һәм раслау буенча эшчәнлекке регламентлана.

7 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

Жирлек башлыгы (алга таба-башлык);

Жирлек Советы;

Авыл җирлеге башкарма комитеты (алга таба-Башкарма комитет);

Төзелгән килешү нигезендә финанс органы;

Муниципаль финанс контроле органнары;

Федераль казначылыкның Татарстан Республикасы буенча идарәсенең 7

нче бүлеге (алга таба-ОФК) (килешү буенча);

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Казначылык Департаментының территориаль бүлеге (алга таба - ТОДК) (килешү буенча);

Бюджет акчаларын баш бүлүче (алга таба - ГРБС), бюджет акчаларын бүлүчеләр (алга таба - РБС);

Бюджет көремнәре Баш администраторлары, администраторлары;

Бюджет қытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары;

Бюджет акчаларын алуучылар.

8 статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы:

1) жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны карый һәм раслый, жирлек бюджетының аерым мәсьәләләрен карау барышында контролъдә тота;

2) Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнарының хокукый статусын формалаштыра һәм билгели;

3) жирле салымнар кертә, алар буенча салым ставкаларын билгели һәм салымнар һәм җыемнар турында Россия Федерациясе законнары белән бирелгән хокуклар чикләрендә жирле салымнар буенча салым ташламаларын бирә.;

4) жирлек советы каары белән жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерүне гамәлгә ашыру тәртибен билгели;

5) РФ БК, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе һәм муниципаль берәмлекләрнең контролль – хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, жирлек уставы нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Россия Федерациясе Конституциясендә, РФ БК, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча жирлек советына аның вәкаләтләрен тәэммин иту өчен Башкарма комитет тарафыннан барлык кирәклө мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Башкарма комитет:

1) жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын әшләү тәртибен билгели;

2) жирлек бюджеты проектын төзү тәртибен билгели;

3) жирлек бюджеты проектын (бюджет проектын һәм урта сроклы финанс планын) төзүне тәэммин итә.;

4) жирлек бюджеты проектын кирәкле документлар һәм материаллар белән жирлек Советына раслауга кертә.;

5) РФ БК башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны булы методикасын һәм (яки) бирү тәртибен эшли һәм раслый.;

6) жирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэммин итә;

7) жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны жирлек Советы раславына бирә;

8) агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап раслый һәм аны жирлек

советына һәм ревизия комиссиясенә җибәрә;

9) җирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

10) РФ БК 78 статьясы таләпләренә туры китереп, юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси әшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - товар, әшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирү тәртибен билгели;;

11) РФ БК 78.1 ст. таләпләре нигезендә казна учреждениеләре булмаган коммерцияле булмаган оешмаларга муниципаль милектәге капиталъ төзелеш объектларына яки муниципаль милеккә күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуға капитал салуларны гамәлгә ашыруға субсидияләр бирү тәртибен (субсидияләрдән тыш) билгели;

12) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятияләр булмаган юридик затларга капиталъ төзелеш объектларына һәм (яки) җирлек акчалары исәбеннән күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуға бюджет инвестицияләре бирү тәртибен билгели;

13) муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (әшләр башкаруға) муниципаль задание формалаштыру тәртибен һәм муниципаль йөкләмәне үтәүне финанс белән тәэммин итү тәртибен билгели;

14) муниципаль программаларны әшләү, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында каарлар кабул итү тәртибен билгели;

15) җирлек исеменнән РФ БК һәм җирлек уставы нигезендә муниципаль бурыч алулар башкара;

16) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэммин итә;

17) җирлек исеменнән чираттагы елга һәм план чорына бюджет турында җирлек Советы каарында күрсәтелгән гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә, РФ БК таләпләре нигезендә һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә муниципаль гарантияләр бирә;

18) Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан Эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру тәртибен билгели;

19) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Финанс органы:

1) җирлек бюджеты проектын (бюджет проекты һәм урта сроклы финанс планы проекты) төзи, аны җирлек Советына кертү өчен кирәклө документлар һәм материаллар белән тапшыра;

2) җирлек бюджетының үтәлешен оештыра;

3) бюджет хисабын төзу тәртибен билгели;

4) җирлек бюджеты проектын төзу өчен кирәклө материалларны һәм җирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны баш бүлүчеләрдән, алар белән эш итүчеләрдән һәм алучылардан ала;

5) җирлек бюджетының җыелма бюджет язмасын төзи һәм алып бара;

6) җирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара, аны Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшыра;

7) җирлек бюджеты чаралары белән операцияләр башкара;

8) муниципаль бурыч кенәгәсен алып бара. Муниципаль бурыч кенәгәсенә әлеге йөкләмәләр төрләре буенча җирлекнең бурыч йөкләмәләре күләме, аларның барлыкка килү һәм үтәлеше (башка нигезләр буенча туктату) датасы һәм өлешчә, йөкләмәләрне тәэммин итү рәвешләре турында белешмәләр, шулай ук аның составы, тәртибе һәм вакыты Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә

торган башка мәгълүмат көртөлө;

9) касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, жирлек бюджеты көрөмнәренең Баш администраторлары, жирлек бюджеты қытлығын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәклө белешмәләренең составын һәм срокларын билгели;

10) бюджет акчаларын баш бүлүчеләренең (бүлүчеләренең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибен, аларга үзгәрешләр көртүне дә көртеп, билгели;

11) жирлек бюджеттының касса үтәлеше вакытында Бердәм бюджет счетларында акча белән идарә итә;

12) жирлек казнасыннан түләтүләр турында суд каарларын үтәү белән бәйле башкарма документларны һәм башка документларны исәпкә алып бара һәм саклый;

13) жирлекнең бюджет Хисабын формалаштыра;

14) үз карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;

15) бюджет йәкләмәләре лимитларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алучылар өчен билгели;

16) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра;

17) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Жирлекнең финанс органының аерым бюджет вәкаләтләре жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындан килешү нигезендә муниципаль районның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4. Жирлекнең ревизия комиссиясе жирле үзидарәнен финанс контроле буенча Дайми эшләүче коллегиаль органы булып тора.

Ревизия комиссиясе авыл жирлеге Советына хисап tota.

Жирлекнең ревизия комиссиясе РФ БК, 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән бюджет вәкаләтләрен башкара.

Жирлекнең ревизия комиссиясе шулай ук бюджет вәкаләтләрен башкара:

1) РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, жирлек советы каары белән билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджеты үтәлеше турындан алып хисапны тышкы тикшерү;;

2) бюджет акчаларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

3) жирлек бюджеты турындан каар проекtlарына, шул исәптән жирлек бюджеты курсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнгәнлегенә экспертиза ясау;

4) муниципаль программаларга экспертиза;

5) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләрне бетерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет көрөмнәренең Баш администраторлары, бюджет қытлығын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының Баш администраторлары) әчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

7) «Россия Федерациисе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьәләләр.

Жирлекнең ревизия комиссиясенең әлеге пунктта каралган бюджет вәкаләтләре «Россия Федерациисе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән нигезләмәләрне үтәп гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

1) бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характеристын үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә тәэммин итә;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген тәзи;;

3) расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алыш бара;

4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәшкил итә;

5) бюджет язмасын тәзи, раслың һәм алыш бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындағы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булыш торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәр тәзи һәм раслы;

10) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук РФ БК билгеләгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэммин итә;

11) бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисаплылыгын формалаштыра;

11.1.(жирлек исеменнән үз карамагындағы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча жавап бирә;

12) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

13) судта жирлек исеменнән жавап бирүче вәкиле буларак, жирлеккә карата дәгъвалар буенча чыгыш ясый:

а) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарың вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл қылмау) нәтижәсендә, ведомствога каравы буенча, шул исәптән законга яки башка хокукий актка туры килми торган жирле үзидарә органнары актларын бастырып чыгару нәтижәсендә, физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында;

б) аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгендә аның казна учреждениесе булыш торучы бюджет йөкләмәләре лимитлары

житмәгендә тапшырыла торған бюджет йөклөмәләре;

в) Федераль закон нигезендә Халық-хокукий берәмлек мәнфәгатьләрен Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи орган тәкъдим итә торған муниципаль берәмлеккә карата башка дәгъвалар буенча.

Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта гариза би्रуче вәкиле буларак, Россия Федерациясе Граждан кодексының 1081 статьясындагы 3.1 пункты нигезендә, регресс тәртибендә акча түләттерү турындагы дәгъвалар буенча жирлек казнасы хисабына зыянны каплауга китергән затларга карата чыгыш ясый.

6. Бюджет акчаларын бүлүче:

1) жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөклөмәләре лимитларын ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

3.1.(максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар, шулай ук РФ БК билгеләгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләренең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэммин итә);

4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагындагы аәрым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

7. Жирлек бюджеты керемнәре баш администраторы:

1) жирлек бюджеты керемнәре администраторлары исемлеген төзи;;

2) жирлек бюджеты проектын һәм (яки) урта сроклы финанс планын төзу өчен кирәkle белешмәләр тапшыра;;

3) касса планын төзу һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

4) жирлек бюджеты керемнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;;

5) Россия Федерациясе керемнәре чыганаклары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганаклары реестрына кертү өчен аларга беркетелгән керемнәр чыганаклары турында белешмәләр тапшыра;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджетка керемнәрне фаразлау методикасын раслый;

7) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торған бюджет хокук мәнсәбәтләрен жайга сала торған муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8 статьяның 7.1 пункттындагы 7.1 пунктчасы 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджет төзегендә һәм үтәгендә барлыкка килгән хокук мәнсәбәтләренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

7.1. Жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

Бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлегендә бюджет керемнәре баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи органнар (оешмалар) һәм аларга беркетелгән бюджет керемнәре тәрләре (тәрләре) булырга тиеш.

8. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) исәп-хисапның дөреслегенә, бюджетка, пеняларга һәм алар буенча

штрафларның тулы һәм үз вакытында башкарлыуына исәп-хисап ясауны, исәпкә алуны һәм контрольне гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) жирлек бюджетына артық түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артық алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Каар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлығы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә бирә;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында Каар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә бирә;

5) бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренең баш администраторына жирлек бюджеты керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәkle белешмәләр һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен акча, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганагы булган башка түләүләрне түләү өчен кирәkle мәгълүматны, «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә, Россия Федерациясе законнарында каралган очраклардан тыш, дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат Системасына бирә;

7) бюджетка түләүләр буенча бурычларны түләттерүгә өметсез дип тану турында Каар кабул итә;

8) РФ БК һәм алар нигезендә кабул итә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Бюджет керемнәре администраторларының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, шулай ук алар карамагында булган бюджет керемнәренең Баш администраторлары тарафыннан бюджет керемнәре администраторына вәкаләтләрен бирә торган хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

9. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә буйсынуучы администраторлары исемлеген төзи;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын түләү өчен бүләп бирелгән ассигнованиеләрне куллануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

4) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бюджет ассигнованиеләрен бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының бюджет хисаплылыгын төзи;

6) Россия Федерациясе Хәкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне фаразлау методикасын раслый;

7) бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәшкил итә.

8 статьяның 9.1 пунктындағы 9.1 пунктчасы 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджет төзегендә һәм үтәгәндә барлыкка килгән хокук мәнәсәбәтләренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

9.1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлегендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи органнар (оешмалар) исемнәре һәм аларга беркетелгән бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары булырга тиеш.

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары бюджетына керүнен тулылыгын һәм үз вакытында керүен контролльдә тота;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджетка керүне һәм бюджеттан түләүләрне тәэммин итә;

4) бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11. Бюджет акчаларын алучы:

1) бюджет сметасын төзи һәм башкара;

2) бюджет йәкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йәкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзендә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәлелеген, максатчан характерын тәэммин итә;

4) бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлық исәбен алып баруны тәэммин итә);

6) бюджет хисабын формалаштыра (бюджет хисаплылыгын формалаштыруны тәэммин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет хисаплылыгын бирә;

7) РФ БК һәм аның нигезендә кабул ителгән бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга салучы муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

12. Эчке финанс аудитын оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча бюджет процессында аерым катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Эчке финанс аудиты бюджет акчаларының баш администраторы житәкчесенә, бюджет акчаларын бүлүченең житәкчесенә, бюджет акчаларын алучы житәкчесенә, бюджет керемнәре администраторы житәкчесенә, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы житәкчесенә, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы житәкчесенә Формалаштыру һәм бирү эшчәнлеге булып тора:

а) бюджет акчаларын бүлүченен, бюджет акчаларын алучының, бюджет

көрөмнәре администраторының, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторының (алға таба - бюджет акчалары администраторының), бюджет акчаларының баш администраторының (алға таба-бюджет акчалары администраторының) бюджет вәкаләтләрен үтәүне бәяләү нәтижәләре турында мәгълүмат, шул исәптән бюджет хисаплылыгының дөреслеге турында бәяләмә;

б) финанс менеджментының сыйфатын күтәрү, шул исәптән бюджет акчаларын куллануның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген арттыру турында тәкъдимнәр;

в) финанс менеджментының сыйфатын күтәргә юнәлдерелгән каарларны үтәү нәтижәләре турында бәяләмә.

2. Эчке финанс аудиты максатларда гамәлгә ашырыла:

а) бюджет акчалары баш администраторының, бюджет средстволары администраторының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган билгеләнгән хокукий актларда, үз бюджет вәкаләтләрен үтәүгә карата таләпләрне үтәу (алға таба - эчке финанс контроле) максатларында гамәлгә ашырыла торган эчке процессның ышанычлылыгын бәяләү һәм эчке финанс контролен оештыру турында тәкъдимнәр әзерләү максатларында гамәлгә ашырыла торган эчке финанс контроле ышанычлылыгын бәяләү (алға таба-эчке финанс контроле);

б) бюджет хисаплылыгының дөреслеген һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенең бюджет исәбен алып баруның бердәм методологиясенә, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән бюджет хисаплылыгын төзү, тапшыру һәм раслау тәртибенә, шулай ук РФ БК 264.1 статьясындагы 5 пункты нигезендә кабул ителгән ведомство (эчке) актларына туры килүен раслау;;

в) финанс менеджментының сыйфатын күтәрү.

3. Эчке финанс аудиты структур бүлекчәләрнең функциональ бәйсезләге принципибы нигезендә яисә эчке финанс аудитының федераль стандартларында караплан очракларда, бюджет акчаларының баш администраторы (хезмәткәрләре), эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр бирелгән бюджет акчалары администраторының вәкаләтле вазыйфаи затлары (хезмәткәрләре), эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр бирелгән бюджет акчалары администраторының, шулай ук әлеге статьяда караплан вәкаләтләрне тапшыру очракларында гамәлгә ашырыла, - бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы) яисә вәкаләтле вазыйфаи затлар (хезмәткәрләре) тарафыннан күрсәтелгән вәкаләтләр аца тапшырыла.

4. Бюджет акчалары администраторы үз карамагындагы бюджет акчаларының баш администраторына яисә бюджет акчаларының әлеге баш администраторына эчке финанс аудитының федераль стандартлары нигезендә эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

5. Эчке финанс аудиты Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән эчке финанс аудитының федераль стандартлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Эчке финанс аудитының федераль стандартларында эчке финанс аудитын гамәлгә ашырганда функциональ бәйсезлек принципибы, бурычлар, эчке финанс аудитын оештыру, планлаштыру һәм уздыру нигезләре һәм тәртибе, аның нәтижәләрен гамәлгә ашыру, вазыйфаи затларның (хезмәткәрләрнен) хокуклары һәм бурычлары, шулай ук эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләрне тапшыру очракларын һәм тәртибен билгеләргә тиеш.

Бюджет акчаларының Баш администраторлары, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыручи бюджет акчалары администраторлары эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны тәэммин итә торган ведомство (эчке) актларын чыгара.

6. Бюджет вәкаләтләрен үтәү сыйфатын, шулай ук активлар белән идарә итү сыйфатын, муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрне сатып алу сыйфатын мониторинглауны үз өченә алган финанс менеджменты сыйфаты мониторингы үткәрелә:

а) бюджет акчаларының баш администраторларына карата ул билгеләгән тәртиптә финанс органы;

б) бюджет акчаларының баш администраторы үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата билгеләнгән тәртиптә.

7. Финанс менеджменты сыйфаты мониторингын үткәру тәртибен шул исәптән билгели:

а) финанс менеджменты сыйфаты курсәткечләрен исәпләү һәм анализлау, курсәтелгән мониторингны уздыру өчен кирәкләр мәгълүматны формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре;

б) финанс менеджменты сыйфаты мониторингы нәтиҗәләре турында хисап формалаштыру һәм тапшыру кагыйдәләре.

8. Бюджет акчаларының баш администраторы финанс органы каравына үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата финанс менеджментының сыйфаты мониторингын үткәру вәкаләтләрен тапшыру турында тәкъдим кертергә һәм финанс органы белән килешенеп, әлеге вәкаләтләрне финанс органына тапшырырга хокуклы.

9 статья. Казна учреждениеләренең хокукый хәле үзенчәлекләре

1. Казна учреждениесе, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бюджет акчаларын баш бүлүченең (булүченең) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карамагында тора.

Бюджет акчаларын алучының аларга бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда казна учреждениесенең үз карамагындагы бюджет акчаларын баш бүлүче (булүче) белән хезмәттәшлеге РФ БК нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Казна учреждениесе эшчәнлеген финанс яғыннан тәэмин итү жирлек бюджеты һәм бюджет сметасы нигезендә башкарыла.

3. Казна учреждениесе, бары тик аның гамәлгә кую документында каралган булса гына, керем китерә торган эшчәнлекне башкара ала. Күрсәтелгән эшчәнлектән алынган керемнәр жирлек бюджетына керә.

3.1. Казна учреждениесе тарафыннан керем китерә торган эшчәнлекне башкарганда күрсәтелгән хезмәтләр һәм (яки) башкарылган эшләр өчен түләүне һәм (яки) түләү күләмен билгеләү тәртибе, муниципаль хокукый актларда башкасы каралмаган булса, казна учреждениесе карамагында булган муниципаль орган тарафыннан билгеләнә.

4. Казна учреждениесе РФ БК нигезендә ача ачылган шәхси счетлар аша бюджет акчалары белән операцияләр башкара.

5. Казна учреждениесе тарафыннан бюджет акчалары хисабына үтәлергә тиешле муниципаль контрактлар, башка килешүләр (килешүләр) тезү һәм түләү, әгәр РФ БК бутәнчә билгеләнмәгән булса, казна учреждениесенә житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә, кабул ителгән һәм үтәлмәгән йөкләмәләрне исәпкә алыш, жирлек исеменнән башкарыла.

Казна учреждениесе тарафыннан муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр (килешүләр) төзегәндә әлеге пункт таләпләрен бозу казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең (булүченең) бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы дәгъвасы буенча аларны суд тарафыннан гамәлдә түгел дип тану өчен нигез булып тора.

6. Бюджет акчаларын алучы буларак казна учреждениесенә бюджет

акчаларын баш бүлүче (бүлүче) буларак бюджет йөклөмөләре лимитларын киметкән очракта, ул казна учреждениесе тарафыннан төзелгән Бюджет йөклөмөләрен үти алмавына китерә торган элек житкерелгән бюджет йөклөмөләре лимитларын киметкән очракта:

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый муниципаль контрактларның яңа шартларын, шул исәптән аларны үтәү бәясе һәм (яки) сроклары һәм (яки) товарның (эшләр, хезмәт күрсәтуләрнең) күләме (куләме)буенча килештерүне тәэммин итәргә тиеш;

Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган Гомуми таләпләр нигезендә мондый шартнамәләрнең (килешүләр) яңа шартларын килештерүне, ә яңа шартлар буенча килешү (килешү) булмаганды, казна учреждениесе килешүне өзүне тәэммин итәргә тиеш.

Муниципаль контракт, башка килешү (килешү) яғы казна учреждениесеннән бары тик муниципаль контракт, башка килешү (килешү) шартларын үзгәртүгө турыдан-туры бәйле фактта тотылган зыянны гына түләтүне таләп итәргә хокуклы.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындағы карапның план чорына кагылышлы өлешендә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, казна учреждениесе, планлы чорда түләнергә тиешле элек төзелгән шартнамәләрне һәм килешүләрне өзу турында, күрсәтелгән шартнамәләргә һәм килешүләргә өстәмә килешүләр төзу шарты белән, карар кабул итмәскә хокуклы.

7. Аның акчалата йөклөмөләрен үтәү өчен казна учреждениесенә житкерелгән бюджет йөклөмөләре лимитлары житмәгендә, мондый йөклөмөләр буенча жирлек исеменнән бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы жавап бирә, аның карамагында тиешле казна учреждениесе тора.

8. Казна учреждениесе судта гариза бирүче һәм жавап бирүче буларак мөстәкыйль чыгыш ясый.

9. Казна учреждениесе РФ БК нигезендә башкарма документта күрсәтелгән акчалата йөклөмөләрне үтәүне тәэммин итә.

10. Казна учреждениесе кредитлар (заемнар) алырга, кыйммәтле кәгазыләр алырга хокуклы түгел. Казна учреждениесенә субсидияләр һәм бюджет кредитлары бирелми.

10.1. Бюджет акчаларын баш бүлүче белән килешү буенча казна учреждениесе килешү (килешү) нигезендә башка муниципаль учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) бюджет исәбен алып бару һәм бюджет хисаплылыгын формалаштыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

11. Өлөгө статьяда билгеләнгән нигезләмәләр, Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле үзидарә органнарына (муниципаль органнарга) кагыла.

10 статья. Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәренә салым керемнәре, салым булмаган керемнәр һәм кире кайтарылмый торган керемнәр керә.

2. Жирлек бюджетына салымнар һәм жыемнар турындағы Россия Федерациясе законнары нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә торган түбәндәге жирле салымнардан салым керемнәре күчерелә:

жир салымы-норматив буенча 100 процент;

физик затлар милкенә салым-норматив буенча 100 процент.

3. Жирлек бюджетына федераль салымнардан һәм җыемнардан, шул исәптән махсус салым режимнарында каралган салымнардан һәм Татарстан Республикасы законнары белән РФ БКның 58 статьясы нигезендә билгеләнгән түләүләр нормативлары буенча региональ салымнардан салым көрөнәре күчерелә.

4. Жирлек бюджетының салым булмаган көрөнәре РФ БК 41, 42 һәм 46 статьялары нигезендә формалаша.

11 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимиите органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиите органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен бүлешүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, халықара һәм башка шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә.:

муниципаль ихтияжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләр сатып алуга ассигнованиеләрне дә кертеп, муниципаль хезмәтләр курсәтү (эшләр башкару);

халыкны социаль тәэммин иту;

муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр бирү;

бюджетара трансфертлар бирү;

халықара хокук субъектларына түләүләр, взнослар, түләүсез күчерүләр бирү;

муниципаль бурычка хезмәт курсәтү;

жирле үзидарә органнарының яисә бу органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтижәсендә гражданга яисә юридик затка кителегән зыянны каплау турында дәгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр курсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләренә ассигнованиеләр керә.:

казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин иту, шул исәптән физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр курсәтү (эшләр башкару) буенча да;

бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, шул исәптән алар тарафыннан муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс белән тәэммин итугә субсидияләр бирү;

муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциячел булмаган оешмаларга, шул исәптән курсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр курсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезендә субсидияләр бирү;

муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру;

муниципаль ихтияжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт курсәтүләрне сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэммин иту өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм казна учреждениеләренең муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләреннән тыш);

социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин итү максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр биры.

4. Муниципаль бирем үз эченә алырга тиеш:

курсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнен (башкарыла торган эшләрнен) сыйфатын һәм (яки) күләмен (эчтәлеген)характерлаучы күрсәткечләр;

муниципаль биремнен үтәлешен контролдә тоту тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

муниципаль биремнен үтәлеше турындағы хисапка карата таләпләр.

физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль йөкләмә шулай ук үз эченә алырга тиеш:

тиешле хезмәтләрне кулланучылар булып торучы физик һәм (яки) юридик затларның категорияләрен билгеләү;

тиешле хезмәтләр күрсәту тәртибе;

физик яки юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә ин чик бәяләр (тарифлар), әгәр Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәту каралган булса, йә күрсәтелгән бәяләрне (тарифларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда билгеләү тәртибе.

5. Муниципаль бурыч күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, казна учреждениесенең бюджет сметасын төзегәндә, шулай ук муниципаль заданиене үтәүгә бюджет яки автоном учреждение тарафыннан субсидияләр күләмен билгеләү өчен бюджет проектларын төзегәндә кулланыла.

6. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль бирем муниципаль комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, бер елга һәм өч елга кадәр срокка (бюджет проектын төзегәндә төгәлләштерергә мөмкин) төзелә.

Муниципаль бурыч муниципаль учреждениеләр тарафыннан физик затларга күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр өлешиендә физик затларга күрсәтелә торган дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен Гомумроссия база (тармак) исемлекләре (классификаторлары) нигезендә төзелә, аларны формалаштыру, алып бару һәм раслау Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән исемлекләргә (классификаторларга) жирлекнең чыгым йөкләмәләре барлыкка килүгә китерә торган нигезләмәләрне керту рәхсәт ителми.

Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәт күрсәтүгә һәм жирлекнең муниципаль учреждениеләре тарафыннан башкарылган эшләргә муниципаль йөкләмәне шулай ук дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен Гомумроссия база (тармак) исемлегенә (классификаторына) кертелмәгән дәүләт (муниципаль) хезмәтләренең тәбәк Исемлеге (классификаторы) нигезендә һәм муниципаль хокукий актларда каралган эшләргә һәм хезмәт күрсәтүгә һәм аларны үтәүгә муниципаль хокукий актларда каралган эшләрнен тәбәк Исемлеге (классификаторы) нигезендә формалаштырырга хокуклы., шул исәптән Россия Федерациясе һәм Россия Федерациясе субъектларының уртак карамагындағы мәсьәләләр буенча аларга тапшырылган вәкаләтләрне һәм вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда. Дәүләт (муниципаль) хезмәтләре һәм эшләренең тәбәк исемлеген (классификаторын) формалаштыру, алып бару һәм раслау Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югари башкарма органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән исемлеккә (классификатор) муниципаль берәмлекләрнен чыгым йөкләмәләре барлыкка килүгә китерә торган

нигезләмәләрне керту рөхсәт ителми.

Дәүләт (муниципаль) хезмәт курсатуләренең һәм эшләрнең тәбәк исемлекләре (классификаторлары) дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр турында мәгълүмат урнаштыру өчен рәсми сайтта һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе бюджет системасының бердәм порталында урнаштырыла.

Муниципаль бурыч бюджет һәм автоном учреждениеләр, шулай ук бюджет акчаларын баш булученең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы каары нигезендә билгеләнгән казна учреждениеләре өчен төzelә.

7. Муниципаль биремнәр үтәлешен финанс яғыннан тәэммин иту жирле бюджетлар хисабына Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль йәкләмәнең үтәлешен финанс белән тәэммин иту күләме, әлеге пунктның 1 абзацында карапган тәртиптә расланган норматив чыгымнар нигезендә, эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручи башкарма хакимиятнең федераль органнары тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәп исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючи функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы каары буенча муниципаль йәкләмәне үтәүне финанс яғыннан тәэммин иту күләмен билгеләнгәндә эшләр башкаруга норматив чыгымнар кулланыла.

8. Муниципаль биремне Формалаштыру һәм муниципаль заданиене үтәүне финанс белән тәэммин иту тәртибе РФ БК 69.2 статьясындагы 3 һәм 4 пунктлары нигезендә билгеләнә, шул исәптән:

1) муниципаль йәкләмәне формалаштыру, үзгәрту, раслау, аның үтәлеше турында хисап формалаштыру кагыйдәләре һәм сроклары;

2) муниципаль йәкләмәне үтәүне финанс белән тәэммин иту күләмен билгеләү кагыйдәләре һәм сроклары, шул исәптән:

муниципаль хезмәтләр курсатугә чыгымнарның база нормативлары һәм аларга карата тәзәтүче коэффициентлар нигезендә муниципаль хезмәтләр курсатугә норматив чыгымнарны, шулай ук эшләрне башкаруга норматив чыгымнарны исәпләү һәм раслау;

муниципаль йәкләмәнең үтәлешен финанс белән тәэммин итугә субсидияләрне күчерү сроклары һәм күләмнәре;

муниципаль йәкләмә үтәлмәгән очракта (рөхсәт ителгән (мәмкин булган) тайпылышларны исәпкә алыш) муниципаль йәкләмә курсаткечләренә туры килә торган күләмдә субсидияне кире кайтару (муниципаль йәкләмә үтәлмәгән булса);

3) гамәлгә куючи функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль заданиенең үтәлешен тикшереп тору кагыйдәләре.

8.1. Муниципаль бурыч муниципаль заданиенең курсателә торган муниципаль хезмәтләр (башкарыла торган эшләр) күләмен характерлыгы торган курсаткечләренә, шулай ук курсателә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнең) сыйфатын характерлыгы торган муниципаль йәкләмә курсаткечләренә ирешмәгән (рөхсәт ителгән (мәмкин) кире кагылган) очракта, әгәр мондый курсаткечләр муниципаль биремдә билгеләнгән булса, үтәлмәгән булып тора.

9. Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин иту.

Казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин иту үз эченә ала:

хезмәткәрләрен акчалата тоту (акчалата бүләк, эш хакы), жирле үзидарә органнары хезмәткәрләрен, муниципаль вазыйфаларны, муниципаль

хезмәткәрләрне, башка Категория хезмәткәрләрне биләгән затларны акчалата тоту (акчалата бүләк, эш хакы), хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм муниципаль хокукий актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу;

Россия Федерациясе бюджет системасына салымнары, жыемнары һәм башка мәжбүри түләүләрне түләү;

аның әшчәнлеген гамәлгә ашырганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

10. Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу, контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә, РФ БК нигезләмәләрен исәпкә алыш, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрактлар дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында билгеләнгән тәртиптә төзелгән һәм расланган муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу план-графигы нигезендә төзелә һәм, РФ БК 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә түләнә.

Муниципаль заказчылар, бюджет йөкләмәләре лимитларын чакыртып алу чорында, аларны бюджет турындағы карага туры китерү максатларында, финанс органы билгеләнгән тәртиптә исәпкә куелган бюджет йөкләмәләре күләменнән артмаган күләмдә муниципаль контрактлар төзергә хокуклы.

Бюджет акчаларын алучылар муниципаль контрактлар төзemicә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрын алыш барырга тиеш.

Муниципаль контрактлар төзemicә гамәлгә ашырылган сатып алулар реестрларында сатып алына торган товарларның, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрнең кыскача атамасы; тәэминатчыларның, подрядчыларның һәм хезмәтләрне башкаручыларның атамасы һәм урнашуы; сатып алу бәясен һәм датасын үз эченә алырга тиеш.

11. Бюджет турындағы карага бюджеттан акча бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчаларны бирү башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерү тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Әлеге пункттың 1 абзацында курсәтелгән тәртипне расланчы, тиешле бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә (бүлүчеләргә) яисә алучыларга житкерү рөхсәт ителми.

Әлеге пунктта курсәтелгән шартларның үтәлешен контролльдә тоту бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан башкарыла.

12. Халыкны социаль тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә йә гражданнарга социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында гражданнар файдасына товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэммин итүгә чыгым йөкләмәләре гавами норматив

йөклөмөлөр кабул итү нәтижәсендә барлыкка килергә мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөклөмөлөрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре мондый йөклөмөлөрнең һәр тәре буенча пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түлөүләр, шулай ук халыкка социаль ярдәм күрсәту чараларын гамәлгә ашыру рәвешендә аерым карала.

13. Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук физик затларга субсидияләр - товарлар (җиңел һәм мотоцикллардан, алкогольле продукциядән тыш) житештерү, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүчеләргә товарлар житештерүгә (реализацияләүгә) бәйле алынмаган көрәмнәрне каплау һәм (яки) товарлар житештерүгә (реализацияләүгә) бәйле чыгымнарны каплау (каплау) максатларында, күрсәтелгән виноградтан житештерелгән товарлар: шәраб, чемерле шәраблар (шампан шәрабы), ликер шәрабларының сакланган географик якланган урыны (максус шәраблар) күрсәтелгән булуын (максус шәраблардан тыш), экспортка жибәрү өчен билгеләнгән, (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукий актларында башкача каралмаган булса), эшләр башкару, хезмәтләр күрсәту.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән, шулай ук РФ БК 78 статьясындагы 6-8 пунктларында күрсәтелгән субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүче затларга - җирле бюджет турында җирлек Советы карарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда яисә җирле үзидарә органнарының вәкаләтле актларында каралган очракларда һәм тәртиптә җирлек бюджетыннан бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүче физик затларга субсидияләр бирүне җайга салучы муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.:

1) субсидияләр алу хокуқына ия юридик затларны (муниципаль учреждениеләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларны, физик затларны - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүчеләрне сайлап алу критерийлары һәм категорияләре;

2) субсидияләр бирү максатлары, шартлары һәм тәртибе;

3) тиешле бюджетка субсидияләрне кире кайтару тәртибе, аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта, тиешле бюджетка;

4) агымдагы финанс елында товарлар житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәт күрсәтуләр белән бәйле чыгымнарны финанс яғыннан тәэммин итү максатларында бирелә торган субсидияләрнең (финанс яғыннан тәэммин итү чыганагы күрсәтелгән субсидияләр булган субсидия алучының акчалата йөклөмөләрен түләү өчен кирәклө сумма чикләрендә бирелгән субсидияләрдән тыш) калган субсидияләрне кире кайтару очраклары һәм тәртибе.;

5) субсидия бирә торган бюджет акчаларын баш бүлүче (булүче) һәм муниципаль финанс контроле органы тарафыннан аларны алучылар тарафыннан субсидияләр бирү шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне мәжбүри тикшерү турында нигезләмә.

Әлеге пунктта каралган шартлар бозылган очракта, тиешле акчалар әлеге пунктның 3-8 һәм 17 абзацларында каралган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә җирлек бюджетына кире кайтарылырга тиеш.

Әлеге пунктта күрсәтелгән субсидияләр аларны бирү турында шартнамәләргә (килешүләргә) һәм (яисә) аларны бирүне җайга салучы муниципаль хокукий актларга һәм әлеге шартнамәләр (килешүләр) буенча

йөклөмөлөрне үтәу максатларында төзелгән шартнамәлөргө (шартнамәлөргө) кертелә торган мәжбүри шарт булып субсидияләр алучыларның һәм шартнамәләр (килешүләр) буенча тәэммин итучеләр (подрядчылар, башкаручылар) булган затларның ризалығы тора., муниципаль унитар предприятиеләрдән, хужалық ширкәтләреннән һәм жәмғыятыләрдән тыш, аларның устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукий берәмлекләр, шулай ук андый ширкәтләр һәм жәмғыятыләр һәм аларның устав (жыелма) капиталларында катнашында коммерция оешмалары катнашында товарлар житештерү (сату), эшләр башкару, хезмәтләр курсәтүгә бәйле чыгымнарны финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр бирү турындагы шартнамәләр (килешүләр) буенча, йөклөмөлөрне үтәу максатларында төзелгән килешүләр (килешүләр) буенча, Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр, һәм муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан субсидияләр бирү шартларының, максатларының һәм тәртибенең үтәлешен тикшерү.

Әлеге пункттың 1 абзацында Күрсәтелгән юридик затларга әлеге пункттың 1 абзацында курсәтелгән субсидияләр биргәндә, аларны бирүне жайга салучы муниципаль хокукий актларга товарлар житештерү (гамәлгә ашыру), эшләр башкару, хезмәтләр курсәту һәм (яки) аларны курсәтүне жайга салучы муниципаль хокукий актларга бәйле чыгымнарны финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр бирү турындагы шартнамәлөргө (килешүләр) кертелгән мәжбүри шарт булып, чит ил валютасы акчалары исәбеннән сатып алуны тыю тора, моннан тыш, операцияләрдән, югары технологияле чит ил жиһазларын, чимал һәм комплектлау әйберләрен сатып алганда (жибәргәндә), шулай ук әлеге юридик затларга субсидияләр бирүне жайга салучы муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән операцияләр максатларына ирешү белән бәйле рәвештә Россия Федерациясенең валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пункктта каралган субсидияләр муниципаль - хосусый партнерлык турында килешүләрдә, муниципаль - хосусый партнерлык турында Россия Федерациисе законнарында, концессион килешүләр турында Россия Федерациисе законнарында, концессион килешүләр турында Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән тәртиптә төзелгән концессион килешүләр һәм шартлар нигезендә жирлек бюджетыннан бирелә ала.

Бюджет турындагы каарда юридик затларга (муниципаль учреждениеләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга субсидияләр, шул исәптән конкурс нигезендә бирелә торган грантлар бирү өчен бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

Күрсәтелгән субсидияләрне жирлек бюджетыннан бирү тәртибе, әгәр әлеге пункттың 13 абзацында каралган каарлар белән билгеләнмәгән булса, Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиешле Башкарма комитеттың муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.

Бюджет турындагы каарда жирлек бюджетыннан акцияләренең (өлешләренең) муниципаль берәмлеккә караган юридик затларга, курсәтелгән юридик затлар милкендә булган (федераль законнарда билгеләнгән очракларда) капиталь төзелеш объектларына (элек Күрсәтелгән юридик затлар тарафыннан капиталь кертемнәргә бәйле чыгымнарны каплауга муниципаль берәмлеккә караган юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре кааралырга мөмкин., һәм (яисә) алар тарафыннан күчемсез милек объектларын сатып алуга, алга таба мондый юридик затларның устав капиталларын Россия Федерациисе законнары нигезендә арттыру белән бәйле. Әлеге абзацта каралган субсидияләр бирү турындагы каарлар жирле бюджеттан күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуга капитал салуларны гамәлгә ашыруга һәм (яисә) күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуга жирле администрациянең муниципаль

хокукий актлары рәвешендә алар билгеләгән тәртиптә кабул ителә. Капиталь төзелеш объекты өчен инвестицияләрне дәлилләүне өзөрләү Россия Федерациясе законнары нигезендә мәжбүри булса, мондый капитал төзелеш объектларына карата күрсәтелгән каарлар Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә инвестицияләр нигезләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты нәтижәләре, шулай ук проектлауга расланган бирем нигезендә кабул ителә.

Әлеге пункттың 15 абзацында каалган субсидияләр бирү субсидия бирә торган бюджет акчаларын алучы һәм субсидия бирелә торган юридик зат арасында төзелә торган шартнамәгә (килешүгә) туры китереп гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән шартнамәгә (килешүгә) әлеге пункттың 15 абзацында каалган субсидия бирелгән юридик затның әлеге пункттың 15 абзацында каалган субсидияне билгели торган нигезләмәләр, әлеге пункттың 15 абзацында күрсәтелгән капитал салуларны гамәлгә ашыруга һәм (яисә) күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуга алынган акчалар исәбеннән, шулай ук федераль законнарда билгеләнгән очракларда муниципаль милеккә тапшырылырга тиешле капитал төзелеш объектларын тәзу (реконструкцияләү) максатларында сатып алуларны гамәлгә ашыру бурычын билгели торган нигезләмәләр кертелергә тиеш., дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәндә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, шулай ук хисап финанс елында кулланылмаган субсидия калдығын (әлеге пункттың 15 абзацында күрсәтелгән чыгымнарны каплауга субсидияләр һәм финанс яғыннан тәэммин иту чыганагы күрсәтелгән субсидия булган субсидия алучының акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле сумма чикләрендә бирелә торган субсидияләрдән тыш) тиешле бюджетка кире кайтару туринда нигезләмә, әгәр бюджет акчаларын алучы тарафыннан әлеге субсидиянен, субсидия бирү максатларына әлеге пункттың 17 абзацында күрсәтелгән хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә әлеге акчалардан файдалануга ихтыяҗ булу туринда каар кабул ителмәде.

Әлеге пунктта каалган субсидияләр бирү тәртибе, субсидияләр бирү туриндағы шартнамәләргә (килешүләргә) таләпләрне дә кертеп, жирле администрациянең муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.

Әлеге пункттың 1, 13 - 17 абзацларында күрсәтелгән юридик затларга, шул исәптән «Россия Федерациясендә сәнәгать сәясәте туринда» 2014 елның 31 декабрендәге 488-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төзелгән махсус инвестицион контрактлар шартлары нигезендә жирлек бюджеттәннан субсидияләр бирү туринда шартнамәләр (килешүләр) тәзу һәм муниципаль хезмәт туринда килешүләр тәзу - муниципаль берәмлек исеменнән расланган бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срокыннан артып киткән вакытка муниципаль берәмлек исеменнән концессион килешүләр жирле администрация каарларында каалган очракларда гамәлгә ашырыла.

«Россия Федерациясендә капитал салуларны яклау һәм бүләкләү туринда» 2020 елның 1 апрелендәге 69-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә төзелгән капитал салуларны яклау һәм бүләкләү туринда шартнамә (килешү) тәзу күрсәтелгән Федераль закон нигезендә билгеләнә торган чыгымнарны каплау сроклары һәм күләмнәре чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пункттың 18 һәм 19 абзацларында күрсәтелгән субсидияләр бирү туринда шартнамәләр (килешүләр) һәм күрсәтелгән шартнамәләргә (килешүләргә) үзгәрешләр кертүне яисә аларны өзүне күздә тоткан өстәмә килешүләр финанс органы тарафыннан раслана торган типлаштырылган формалар нигезендә төзелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук мондый хезмәтләрне башкаручы физик затларга - шәләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүчеләргә муниципаль социаль товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр житештерүчеләргә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин итү максатларында субсидияләр Россия Федерациясе кодексының 78.4 статьясы нигезендә жирлек бюджетыннан бирелә.

14. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә алар тарафыннан муниципаль заданиене үтәүне финанс белән тәэммин итүгә, шул исәптән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтугә муниципаль заказны үтәү кысаларында, физик һәм (яки) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтугә норматив чыгымнары һәм муниципаль милекне карап тотуга норматив чыгымнары исәпкә алып, субсидияләр карала.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Субсидияләр бири тәртибе әлеге пунктның 1 абзацы нигезендә жирлек бюджетыннан Башкарма комитет карапы белән билгеләнә.

Әлеге пункттың 2 абзацы нигезендә субсидияләр бири қуләмен һәм шартларын (РФ БК 78.4 статьясы нигезендә бирелә торган субсидияләрдән тыш) билгеләү тәртибе башкарма комитет яисә аның вәкаләтле жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Әлеге пункттың 2 абзацы нигезендә субсидияләр бири қуләмен һәм шартларын билгеләү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.

Әлеге пунктта караплан субсидияләр бири гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органнары һәм бюджет яки автоном учреждениеләр арасында төзелә торган субсидияләр бири турындагы килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджеты турындагы карапда муниципаль учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр каралырга мөмкин.

Күрсәтелгән субсидияләр қуләмен билгеләү һәм жирлек бюджетыннан бири тәртибе жирле администрациянең муниципаль хокукий актлары яисә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә. Күрсәтелгән муниципаль хокукий актлар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә һәм субсидия биргән бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) һәм муниципаль учреждениеләр булмаган башка коммерцияле булмаган оешмалар тарафыннан субсидияләр бири шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне муниципаль финанс тикшерүе органнары тарафыннан мәжбүри тикшерү турындагы нигезләмәләрдә булырга тиеш.

Әлеге пункттың 6 һәм 9 абзацларында күрсәтелгән субсидияләр, аларны бири турында шартнамәләргә (шартнамәләргә) һәм (яисә) аларны бири тәртибен җайга салучы муниципаль хокукий актларга кертелә торган мәжбүри шартлар һәм әлеге шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәү максатларында төзелгән шартнамәләргә (шартнамәләргә) субсидияләр алучыларның һәм шартнамәләр (килешүләр) буенча тәэмmin итүчеләр (подрядчылар, башкаручылар) булган затларның ризалыгы булып тора., субсидияләр алучылар шартнамәләр (килешүләр) буенча йөкләмәләрне үтәү максатларында, субсидияләр бири шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне тикшерү һәм субсидияләр алучыларның, чит ил валютасы чыгымнарын финанс яғыннан тәэмmin субсидияләр алучыларның, итү максатларында бирелгән акчалар исәбеннән сатып алуны тыю, итү максатларында бирелгән акчалар исәбеннән сатып алуны тыю, субсидияләрдән тыш, муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан субсидияләр бири шартларын, максатларын һәм тәртибен үтәүне тикшерүне

гамәлгә ашыру өчен төзелгән килешүләр (килешүләр) буенча төзелгән, югары технологияле импорт жиһазлары, чимал һәм комплектлау әйберләре, шулай ук норматив хокукий актларда, муниципаль хокукий актларда, Россия Федерациисе Президенты, Россия Федерациисе Хөкүмәте, Россия Федерациисе субъектының югары вазыйфаи заты, Россия Федерациисе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы, жирле администрация каарлары белән билгеләнгән очракларда башка операцияләр башкарганда гамәлгә ашырыла.

Бюджет турындагы каарда жирле администрация каарлары нигезендә казна учреждениеләре булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр рәвешендә грантлар, шул исәптән жирле администрация органнары тарафыннан үткәрелә торган конкурслар нәтижәләре буенча бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр биру өчен бюджет ассигнованиеләре карала ала, аларга карата күрсәтелгән органнар гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашырмый торган учреждениеләрне дә кертеп.

Күрсәтелгән субсидияләрне жирlek бюджетыннан биру тәртибе, әгәр әлеге пунктның 9 абзацында каалган каарлар белән билгеләнмәгән булса, Башкарма комитет каары белән билгеләнә, ул Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә туры килергә тиеш.

Әлеге пунктның 1 абзацында күрсәтелгән субсидияләр исәбеннән түләнергә тиешле товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәту турында бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең шартнамәләрен яклар килешүе буенча субсидияләр биру өчен элек бирелгән бюджет йөкләмәләре лимитларын киметкән очракта товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр өчен түләү күләмен һәм (яисә) срокларын үзгәрту һәм (яисә) күләмен үзгәрту мөмкинлеге турындагы шарт кертелә.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс елына һәм план чорына жирlek бюджеты турындагы каарның план чорына кагылышлы өлешендә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, бюджет яисә автоном учреждениесе план чорында түләнергә тиешле шартнамәләрнең план чорында аларны үтәү шартларын билгеләүче күрсәтелгән шартнамәләргә өстәмә килешүләр тәзу шарты белән әлеге пунктта каалган шартнамәләрне өзү турында Каар кабул итмәскә хокуклы.

Әлеге пунктның 6 һәм 9 абзацларында каалган субсидияләр биру турында шартнамәләр (килешүләр) авыл жирләге бюджетыннан һәм аларга үзгәрешләр кертүне яки аларны өзүнә күздә тоткан әлеге шартнамәләргә (килешүләргә) өстәмә килешүләр финанс органы тарафыннан расланан торган типлаштырылган формалар нигезендә төзелә.

Социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтугә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэмин итү максатларында әлеге пунктның 6 абзацында күрсәтелгән, мондый хезмәтләрне башкаручы булган коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр РФ БК 78.4 статьясы нигезендә жирlek бюджетыннан бирелә.

Әлеге пунктның 2, 6 һәм 9 абзацларында каалган субсидияләр биру турында шартнамәләр (килешүләр) тәзу жирле администрация каарларында каалган очракларда жирlek бюджетыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срогояннан артып киткән вакытка гамәлгә ашырыла.

15. Жирlek бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә күрсәтелгән учреждениеләр һәм предприятиеләр тарафыннан муниципаль милектәге капиталъ төзелеш объектларына яисә муниципаль милеккә күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуга (алга таба-әлеге пунктта) субсидияләр кааралырга мөмкин - әлеге учреждениеләрдә оператив идарә итү хокуқында булган йә әлеге

предприятиеләрдә оператив идарә итү яки хужалық алып бару хокуқында булган тәп акчалар бәясен, шулай ук әлеге предприятиеләрнең хужалық алып бару хокуқына нигезләнгән устав фондын алга таба арттыру белән бәйле рәвештә, әлеге пунктның 2 абзацында курсәтелгән каарлар нигезендә.

Жирлек бюджетыннан әлеге пунктта каарлган субсидияләр исәбеннән муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен бюджет ассигнованиеләре бирү турында каарлар кабул итү һәм курсәтелгән субсидияләр бирү башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктта каарлган субсидияне бирү бюджет акчаларын алучы һәм бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие (алга таба - субсидия бирү турында килешү) арасында төзелә торган субсидия бирү турындагы килешү нигезендә, әлеге пунктның 16 абзацы нигезләмәләрен исәпкә алыш, расланган бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срокына гамәлгә ашырыла.

Субсидия бирү турындагы килешү муниципаль милекнең һәм (яки) муниципаль милеккә сатып алыша торган күчемсез мәлкәтнең берничә Капиталь төзелеш объектына карата төзелергә мөмкин һәм шул исәптән үз эченә алышга тиеш:

субсидия бирү максаты һәм аны һәр объектка карата еллар буенча буленеп, үзгәртеп коруга (реконструкцияләүгә, шул исәптән реставрация элементлары белән, техник жиһазландыруга) яисә сатып алуга субсидия бирелә торган субсидия күләме, аның исеме, егәрлеге, төзелеш (реконструкцияләү) вакыты, шул исәптән реставрация, техник яңадан коралландыру элементлары белән) яисә объектның бәясен, шулай ук финанс яғыннан тәэммин итүнең барлык чыганаклары хисабына муниципаль милек объектына капиталь салуларның гомуми күләмен курсәтеп,;

әлеге Килешүне гамәлгә ашырганда субсидия бирү турында килешү якларының хокукларын һәм бурычларын һәм аларның үзара хезмәттәшлеке тәртибен билгели торган нигезләмәләр;

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында билгеләнгән нигезләмәләрне субсидияләрдән файдаланганда автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан үтәү турында шарт;

финанс органында субсидияләр белән операцияләрне исәпкә алу өчен лицевой счет ачу бурычын, ә жирле администрация Федераль казначылык органы белән Федераль казначылык органы тарафыннан Автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең шәхси счетын ачу һәм алыш бару турында Федераль казначылык органында - Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән тәртиптә федераль казначылык органында-Федераль казначылык органында-Федераль казначылык органында килешү төзегән очракта-муниципаль автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең шәхси счетын ачу һәм алыш бару бурычын билгели торган нигезләмәләр;

субсидия күчерүнең сроклары (срокларын билгеләү тәртибе), шулай ук әлеге пунктның 8 абзацында курсәтелгән шәхси счетка субсидия күчерү бурычын билгели торган нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең субсидияләр бирү турында килешүдә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшерүгә субсидия бирүче бюджет акчаларын алучының хокуқын билгели торган нигезләмәләр;

чираттагы финанс елы башына әлеге учреждениегә, жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә кабул ителгән очракта, субсидия бирә торган

бюджет акчаларын алушының каары, әлеге акчаларны субсидия бирү максатларына жибәрү ихтыяжы булган очракта, Чираттагы финанс елы башына әлеге учреждениегө, предприятиегө элек санап кителгән калдық күләмендә кире кайтару тәртибе;

тикшерү нәтижәләре буенча әлеге учреждение, предприятие тарафыннан субсидияләр бирү турында килешүдә билгеләнгән максатларны һәм шартларны бозу фактлары ачыкланган очракта, бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан файдаланылган суммаларны кире кайтару тәртибе;

бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие тарафыннан субсидияләр бирү турындагы килешүдә курсәтелгән шарт каралган булса, муниципаль милек объектына капитал салуларны башка чыганаклар исәбенә финанслау турындагы шартны бозган өчен бирелә торган субсидия күләмен туктатып торуны йә киметүне күздә тоткан нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениегө, муниципаль унитар предприятиегө субсидияләрдән файдалану турында хисап бирү тәртибе һәм сроклары;

субсидия бирү турындагы килешүгә үзгәрешләр керту очраклары һәм тәртибе, шул исәптән РФ БК нигезендә бюджет акчаларын алушыга субсидияләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә бюджет йәкләмәләре лимитларын киметкән очракта, шулай ук субсидия бирү турындагы килешүне вакытыннан алда туктату очраклары һәм тәртибе.

Башкарма комитет каары белән бюджет акчаларын алушыларга субсидияләр бирү турында бюджет акчаларын алучы тарафыннан расланган бюджет йәкләмәләре лимитларының гамәлдә булу срогояннан артып киткән тиешле каарларны гамәлгә ашыру срогояна субсидияләр бирү турында килешүләр төзү хокуку бирелергә мөмкин.

Чираттагы финанс елы башына субсидия биргән бюджет акчаларын алушының каары булмаганда, Чираттагы финанс елы башына файдаланылмаган калдық күләмендә акчаларны түләттерү тәртибе, әлеге акчаларны субсидия бирү максатларына жибәрү ихтыяжы булганда, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне исәпкә алыш, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларын төзү (реконструкцияләү, шул исәптән реставрацияләү, техник яктан яңадан коралландыру) яки әлеге пунктта каралган субсидия хисабына түләнергә тиешле күчемсез мәлкәт объектларын муниципаль милеккә сатып алу максатларында төзелгән килешүләр, РФ БК нигезендә субсидия бирү өчен билгеләнгән тәртиптә бюджет акчаларын алушыга элек житкерелгән бюджет йәкләмәләре лимитларын киметкән очракта түләү күләмен һәм (яки) срокларын һәм (яки) эш күләмен үзгәртү мөмкинлеге турындагы шарт кертелә.

Әлеге пунктта каралган Шартнамәнең яғы бюджет яисә автоном учреждениедән, муниципаль унитар предприятиедән курсәтелгән шартнамә шартлары үзгәрутә турыдан-туры бәйле реаль зыянны каплауны таләп итәргә хокуклы.

РФ БК нигезендә агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы каарарның план чорына кагылышлы өлешендә үз көчләрен югалткан дип танылган очракта, бюджет яисә автоном учреждение, муниципаль унитар предприятие план чорында түләнергә тиешле шартнамәләрнең план чорында аларны үтәү шартларын билгеләүче курсәтелгән шартнамәләргә өстәмә килешүләр төзү шарты белән әлеге пунктта каралган шартнамәләрне өзу турында Каар кабул итмәскә хокуклы.

Жирлек бюджеттың үтәгендә әлеге пунктта каралган субсидияләр, әлеге

пунктның 22 абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен өзөрләү һәм гамәлгә ашыру түрында Карап кабул ителгән муниципаль милек объектларына яисә муниципаль милек объектларына карата бирелә.

Жирлек бюджетын үтәгәндә әлеге пункттың 21 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда, муниципаль заказчы булган казна учреждениесе тибын үзгәрту очрагында, муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү рәхсәт ителә., әлеге объектларга бюджет инвестицияләрен өзөрләү һәм гамәлгә ашыру түрындагы карапга тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, моңа кадәр төзелгән муниципаль контрактларга-казна учреждениесен бюджет яки автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә һәм шартнамә төренә алыштыру өлешендә үзгәрешләр керткәннән соң, бюджет яисә автоном учреждениегә яисә аның оештыру - хокукий рәвешен үзгәрткәннән соң муниципаль унитар предприятиегә яисә аның оештыру-хокукий рәвешен үзгәрткәннән соң, казна учреждениесе тарафыннан элек төзелгән муниципаль контрактларга үзгәрешләр кертелгәннән соң, - бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең граждан-хокукий шартнамәсенә үзгәрешләр керту түрында күрсәтелә.

15.1. Жирлек бюджетында «социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) социаль заказы түрында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтугә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс яғыннан тәэммин иту максатларында юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, шулай ук товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр каралырга мөмкин:

1) РФ БК 69.2 статьясында, әлеге Нигезләмәнең 11 статьясында каралган муниципаль йөкләмәнең бюджет һәм автоном учреждениеләре тарафыннан үтәлешен финанс яғыннан тәэммин итүгә;

2) конкурс нәтижәләре буенча төзелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәту түрында килешү өчен түләү;

3) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтугә бәйле чыгымнарны финанс белән тәэммин иту (каплау) түрында Социаль сертификат нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтугә.

Әлеге пункттың 2 һәм 3 пунктчаларында каралган субсидияләр жирлек бюджетыннан жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, «социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) социаль хезмәтләре күрсәтугә дәүләт (муниципаль) социаль заказы түрында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләрне башкаручыларны сайлап алу нәтижәләре буенча төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге пунктта каралган килешүләр социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтугә муниципаль заказда күрсәтелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәту вакытына төзелә, ул әлеге пункттың 2 һәм 3 пунктларында каралган субсидияләр бирүгә бюджет йөкләмәләре лимитларының гамәлдә булу сробыннан артып китәргә мөмкин.

Хисап финанс елында кулланылмаган әлеге пункттың 2 һәм 3 пунктларында каралган килешүләр нигезендә бирелә торган субсидияләр калдыклары, әлеге килешүләрдә билгеләнгән шартларны үтәгән очракта, социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләрне башкаручылар карамагында кала.

16. Жирлек бюджетында, шул исәптән муниципаль программалар кысаларында, әлеге пункттың өченче абзацында күрсәтелгән караплар нигезендә

муниципаль милек объектларына капитал салулар рәвешендә бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

Бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килгән капитал төзелеш объектлары яисә бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә муниципаль милеккә сатып алынган күчемсез мәлкәт объектлары билгеләнгән тәртиптә муниципаль учреждениеләргә, муниципаль унитар предприятиеләргә оператив идарә иту яки хужалық алып бару хокуқында беркетелә, алга таба төп акчаларның бәясе арта бара, муниципаль унитар предприятиеләрдән оператив идарә иту яки хужалық алып бару хокуқында булган яисә муниципаль унитар предприятиеләрдән, шулай ук әлеге предприятиеләрнен хужалық алып бару хокуқына нигезләнгән устав фонды составына кертелә.

Жирлекнең муниципаль милке объектларына бюджет инвестицияләре һәм әлеге объектларга бюджет инвестицияләрен әзерләү һәм гамәлгә ашыру турында караплар кабул иту Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль заказчы булган жирлекнең жирле үзидарап органнарына килешүләр нигезендә муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда курсәтелгән органнар исеменнән муниципаль контрактларны гавами-хокукий берәмлек исеменнән төзу һәм үтәү буенча муниципаль заказчы вәкаләтләрен түләүсез нигездә тапшыру хокуқы бирелә (алга таба-килешүләр нигезендә) курсәтелгән органнарга карата гамәлгә куючылар функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы бюджет һәм автоном учреждениеләргә яисә вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы бюджет һәм автоном учреждениеләргә яисә курсәтелгән органнар аларга карата тиешле гавами-хокукий белем бирү мәлкәте милекчесе хокукларын гамәлгә ашыручы муниципаль унитар предприятиеләргә вәкаләтләрне тапшыру турында килешү.

Вәкаләтләрне тапшыру шартлары һәм муниципаль милеккә карата вәкаләтләрне тапшыру турында килешүләр төзу тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Вәкаләтләрне тапшыру турындагы килешү муниципаль милекнең һәм (яки) муниципаль милеккә сатып алына торган күчемсез мәлкәтнең берничә Капиталь төзелеш объектына карата төзелергә мөмкин һәм шул исәптән үз эченә алырга тиеш:

бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру максаты һәм капитал төзелеш объектына яки күчемсез мәлкәт объектына карата аның исеме, егәрлеке курсәтелгән еллар буенча бүленеп бирелгән аларның күләме яисә әлеге пунктның 3 абзацында курсәтелгән карапларга туры килә торган объект бәясенең, шулай ук муниципаль милек объектына капитал салуларның гомуми күләменең, шул исәптән әлеге пунктның 4 абзацында курсәтелгән тиешле органга каралған бюджет ассигнованиеләре күләменең, әлеге пунктның 3 абзацында курсәтелгән карапларга туры килә торган бюджет акчаларын алучы буларак, әлеге пунктның 3 абзацында курсәтелгән карапларга туры килә торган бюджет акчаларын алучы буларак, тиешле;

бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең әлеге пунктның 4 абзацында курсәтелгән орган йөзендә тиешле гавами-хокукий берәмлек исеменнән төзу һәм үтәү буенча хокукларын һәм бурычларын билгели торган нигезләмәләр, муниципаль контрактлар;

үзләренә тапшырылган вәкаләтләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен бюджет яки автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең жаваплылығы;

әлеге пунктның 4 абзацында курсәтелгән органның бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең вәкаләтләрне тапшыру турында төзелгән килешүдә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшерүгә хокукуын билгели торган нигезләмәләр;

бюджет яисә автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиенең бюджет исәбен алып бару, әлеге пункттың 4 абзацында күрсәтелгән органга бюджет хисаплылығын төзү һәм бири бурычын билгели торган нигезләмәләр.

Вәкаләтләрне тапшыру турындагы килешү әлеге пункттың 4 абзацында күрсәтелгән органнарга федераль казначаулык органнарында (финанс органнарында) бюджет акчаларын алучының муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру буенча операцияләрне исәпкә алу өчен тапшырылган вәкаләтләре буенча шәхси счетларын ачу өчен нигез булып тора.

Муниципаль заказчы вәкаләтләре муниципаль заказчы булып торучы жирле үзидарә органнары, акцияләре (өлешиләре) жирлеккә карый торган, муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда, алга таба күрсәтелгән объектларны әлеге пункттың 3 абзацында күрсәтелгән каарлар нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларына кертем сыйфатында тапшыру белән жирле үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин. Күрсәтелгән каарларда муниципаль заказчы вәкаләтләре тапшырыла торган юридик затлар турында мәгълүмат булырга тиеш.

Әлеге пункттың 13 абзацында Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларына кертем сыйфатында капитал төзелеш объектларын тапшыру Күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокукуы барлыкка килугә кiterә, ул жирлекнең Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә юридик затларның устав (жыелма) капиталларында катнашуы белән рәсмиләштерелә. Жирлектәге устав (склад) капиталында жирлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләрдән гамәлгә ашырыла.

Гавами-хокукий компанияләргә яисә башка юридик затларга әлеге пунктта каарлган вәкаләтләрне тапшырганда аларга әлеге пункттың 4 абзацында билгеләнгән бюджет һәм автоном учреждениеләр, муниципаль унитар предприятияләр өчен нигезләмәләр тараала.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессион килешүләр нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Жирлек бюджетын үтәгәндә муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бири рәхсәт ителми, алар буенча, әлеге пункттың 18 абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бири турында каар кабул ителгән.

Жирлек бюджетын үтәгәндә әлеге пункттың 17 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бири рәхсәт ителә, бюджет яисә автоном учреждение тибындагы яисә муниципаль унитар предприятиенең оештыру-хокукий рәвеше билгеләнгән тәртиптә үзгәргән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясында каарлган субсидияләр алучылар булып торучы муниципаль унитар предприятиянең оештыру-хокукий формасы үзгәргән очракта, әлеге пункттың 17 абзацында күрсәтелгән муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре бири рәхсәт ителә, бюджет яисә автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә шартнамәнең ягын - бюджет яки автоном учреждениегә, муниципаль унитар предприятиегә, казна учреждениесенә һәм шартнамә төренә - бюджет яки автоном учреждениенең, муниципаль унитар предприятиянең муниципаль контрактка алыштыру өлеشنдә тиешле үзгәрешләр кертел, күрсәтелгән объектларга капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен субсидияләр бири турындагы кааррага тиешле үзгәрешләр керткәннән соң казна учреждениесенә;

Муниципаль милеккә карамаган (кертелергә мөмкин түгел) муниципаль милек объектларына жирлек бюджетыннан бюджет инвестицияләрен гамәлгә

ашыру рөхсәт ителми.

Россия Федерациясе субъекты бюджеты түрүнда закон нигезендә жирле бюджетлардан гамәлгә ашырыла торган муниципаль милек объектларына капитал салуларны финанслашуға жирле бюджетларга субсидияләр каралырга мөмкин.

Жирле бюджетларга курсәтелгән субсидияләр бирү тәртибе Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең ин югары башкарма органы тарафыннан билгеләнә.

Капиталь төзелеш объектларына капитал салуларны һәм (яки) күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуны финанслашуға жирле бюджетларга курсәтелгән субсидияләр бирү муниципаль милеккә керми (кеrtleргә мөмкин түгел).

17. Муниципаль учреждениеләр яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү Курсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокуқы барлыкка килүгә кiterə. Жирлектәге устав (склад) капиталында жирлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләрдән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестиацияләре бирү түрүнда каарлар кабул итү тәртибе жирлек бюджетыннан жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль учреждениеләр яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга курсәтелгән юридик затлар милкендәге капитал төзелеш объектларына һәм (яки) алар тарафыннан күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуға йә курсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларына мондый ярдәмче жәмғияттыләр милкендә булган капитал төзелеш объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыру өчен кертем бирү максатларында бюджет инвестиацияләре бирү түрүнда каарлар, (яисә) мондый бүлендек жәмғияттыләр тарафыннан күчемсез милек объектларын сатып алу өчен жирлек бюджетыннан Башкарма комитетның муниципаль хокуқый актлары рәвешендә кабул ителә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә капитал төзелеш объекты өчен инвестиацияләрне нигезләүне өзөрләү мәжбүри булса, әлеге пунктның 3 абзацында курсәтелгән каарлар, шул исәптән, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә инвестиацияләр нигезләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты нәтижәләре, шулай ук проектлауга расланган бирим нигезендә дә, Капиталь төзелеш объектларына карата кабул ителә.

Башкарма комитет һәм әлеге пункттың 1 абзацында Курсәтелгән юридик зат арасында жирлекнең инвестиацияләр субъекты милкендә катнашуы түрүнде шартнамә бюджет түрүндагы каар үз көченә көргән көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге пункттың 1 абзацында курсәтелгән юридик затларга бюджет инвестиацияләре бирү түрүндагы шартнамәләргә кертелә торган мәжбүри шарт булып, югары технологияле чит ил жиһазларын, чималын һәм комплектлау әйберләрен сатып алганды (жибәргәндә) Россия Федерациясе валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла торган, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәте каарлары белән билгеләнгән башка операцияләрне бюджет инвестиацияләре бирү максатларына ирешүгә бәйле операцияләрдән тыш, чит ил валютасы акчалары исәбеннән сатып алуны тыю тора., шул исәптән әлеге пункттың 3 абзацында курсәтелгән Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең ин югары башкарма органы, муниципаль берәмлекнең жирле администрациясе, шул исәптән әлеге пункттың 3 абзацында курсәтелгән.

Әлеге пункттың 1 абзацында курсәтелгән юридик затларга бюджет

инвестицияләре бирү белән бәйле рәвештә төзелгән шартнамәләргә жирлек бюджеты акчалары исәбеннән таләпләр Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләр булмау бюджет инвестицияләре бирмәү өчен нигез булып тора.

18. Әлеге статьяда каралган субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре бирү шарты булып, аларны алучыларда тиешле гавами-хокукый берәмлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча кичектерелгән (җайга салынмаган) бурычлары булмау тора, аның бюджетыннан субсидияләр, бюджет инвестицияләре (жирле администрация билгеләгән очраклардан тыш) бирү планлаштырыла.

12 статья. Башкарма комитетның резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә Башкарма комитетның резерв фондын булдыру күздә тотыла.

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Советының резерв фондын булдыру тыела.

Башкарма комитетның резерв фонды күләме жирлек бюджеты турындагы карап белән билгеләнә һәм курсәтелгән карап белән расланган чыгымнарның гомуми күләменнән 3 проценттан артмаска тиеш.

Башкарма комитетның резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс яғыннан тәэммин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен һәм табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерүгә бәйле башка чарапарны үткәрүгә, шулай ук әлеге пунктның 6 абзацында курсәтелгән тәртиптә каралган башка чарапарга җибәрелә.

Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләре Башкарма комитет карапы буенча файдаланыла.

Жирлек бюджеты составында каралган Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану тәртибе башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка күшүмтә итеп бирелә.

13 статья. Жирлек бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

Чыгым йөкләмәләренең яңа тәрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләре бүләп бирү яисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәгә тәрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карапына тиешле бюджет ассигнованиеләрен кертү шарты белән йә агымдагы финанс елында жирлек бюджеты турында жирлек Советы карапына тиешле үзгәрешләр керткәннән соң, жирлек бюджетына ёстәмә керемнәрнең тиешле чыганаклары булганда һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре кыскартылганда, Чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин. жирлек бюджеты чыгымнарының аерым статьяларына үзгәрешләр кертү турында.

14 Статья. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөклөмәләре нәтижәдә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул итү, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча жирлек (муниципаль берәмлек исеменнән) шартнамәләр (килешүләр) төзү.;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү.;

3) жирлек исеменнән муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан килешүләр (килешүләр) төзү.

2. Әлеге статьяның 1 пунктындагы 2 һәм 4 абзацларында күрсәтелгән чыгым йөклөмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары исәбенә үтәлә.

3. Жирлекнең әлеге статьяның 1 пунктындагы 3 абзацында күрсәтелгән чыгым йөклөмәләре федераль законнар (Татарстан Республикасы законнары) нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә, жирлек бюджетына бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә Россия Федерациясе БКның 140 статьясында каралган тәртиптә үтәлә.

Муниципаль берәмлектә тиешле субвенцияләрне исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арткан очракта, муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөклөмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәклө өстәмә чыгымнарны финанс белән тәэммин итү үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары исәбенә гамәлгә ашырыла.

4. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча муниципаль районның жирле үзидарә органнары һәм жирлек арасында төзелгән килешүләр нигезендә үзенә тапшырылган жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләренең бер өлешен муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашыруга яисә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча муниципаль районның жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашыруга бәйле чыгым йөклөмәләре, аларга тапшырылган килешүләр нигезендә муниципаль район һәм авыл жирлеге жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләр нигезендә тиешле жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән күрсәтелгән килешүләр нигезендә билгеләнә, тиешле жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар исәбенә һәм чикләрендә Россия Федерациясе БК 142.4 һәм 142.5 статьяларында каралган тәртиптә башкарыла.

Муниципаль берәмлектә тиешле бюджетара трансфертларны исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арткан очракта, муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөклөмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәклө өстәмә чыгымнарны финанс белән тәэммин итү күрсәтелгән муниципаль берәмлекнең жирле бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары исәбенә гамәлгә ашырыла.

5. Жирле үзидарә органнары, РФ БК билгеләгән таләпләрне үтәп, үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручи депутатларга, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затларына, муниципаль хезмәткәрләргә, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын мөстәкыйль билгели.

6. Жирле үзидарә органнары федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөклөмәләрен, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан

тыш, билгеләргә һәм үтәргә хокуклы түгел.

Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимиәте органнары компетенциясенә көрмәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән аларның компетенциясенән тәшереп калдырылмаган мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс акчалары булганда гына (бюджетара трансферлардан тыш) билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

7. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә алыш барыла.

Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры финанс органы тарафыннан Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына тапшырыла.

15 статья. Бюджет кытлығы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына жирлек бюджеты кытлығы, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләрне үтәп, жирлек советы каары белән билгеләнә.

2021 елда жирле бюджет кытлығы 15 статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләрне коронавирус инфекциясе тарапуын профилактикалау һәм бетерү өчен бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артып китәргә мөмкин (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ).

2. Жирлек бюджеты кытлығы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым көрөнөн расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты көрөнөн расланган еллык гомуми күләменең 10 проценттан артмаска тиеш.

РФ БК 136 статьясындагы 4 пунктында караган чаралар гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек өчен бюджет кытлығы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым көрөнөн расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет көрөнөн расланган еллык гомуми күләменең 5 процентыннан артмаска тиеш.

Муниципаль берәмлек милкендәге акцияләрне сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрен сатудан көрөнөн кытлығын финанслау чыганаклары составында жирлекләр Советы каары белән расланган һәм (яисә) бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү очрагында, жирлек бюджеты кытлығы әлеге пунктта билгеләнгән чикләүләрне узып китәргә һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметергә мөмкин.

3. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап курсәткечләре буенча барлыкка килгән бюджет дефициты әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

15.1 статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Жирлек алдында акчалата бурычлар буенча бурыч-бурычлы кеше билгеләнгән датага жирлек алдында акчалата йөкләмәләргә туры китереп түләргә тиешле акчалар суммасы.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән тәшерү һәм торғызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), РФ БК караган очраклардан тыш, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдында акчалата йөклөмәлөрне (акчалата йөклөмәлөр буенча бурычларны) һәм мондый йөклөмәлөрне үтәүне тәэмин итә торган алыш-бираешләрне исәпкә алу, шулай ук курсәтелгән йөклөмәлөр һәм килешүләр буенча таләпләрнең хокукларын гамәлгә ашыру РФ БК 93.2 статьясындагы 4 пунктында курсәтелгән тиешле орган яисә РФ БК 93.2 статьясындагы 5 пунктында курсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешүдә башкача билгеләнмәгән очракта, жирлек алдындағы акчалата йөклөмәлөр тиешле сумманы жирлек бюджетының бердәм счетына күчеру датасыннан башлап үтәлгән дип санала.

16 статья. Жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганаклары

а) жирлек бюджеты кытлығы эчке финанслау чыганаклары составына кертелә:

номиналь хакы Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль кыйыммәтле кәгазьләрне урнаштырудан кергән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының җәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма (жирлеккә Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәрту;

жирлек бюджеты кытлығын эчке финанслауның бүтән чыганаклары;

б) жирлек бюджеты кытлығын эчке финанслауның бүтән чыганаклары составына кертелә:

жирлек милкендә булган акцияләр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре сатудан керемнәр;

жирле бюджет чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокуку гарантка бирелүгә бәйле булса, Россия Федерациясе валютасында жирлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

жирлекнәң башка бурыч йөклөмәләрен түләүгә Россия Федерациясе валютасында жибәрелә торган акчалар күләме;

юридик затларга жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларының Россия Федерациясе валютасында бирелгән суммасы арасындагы аерма;

жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы белән Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

жирле бюджетның бердәм счетыннан күчерелгән акчалар һәм жирле бюджетның бердәм счетына күчерелгән акчалар арасындагы аерма жирле бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү буенча операцияләр үткәргәндә.

в) агымдагы финанс елы башына жирлек бюджеты акчаларының

калдықлары:

хисап финанс елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмендә агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук жирлек советы карары белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елында вакытлыча касса өзеклекләрен каплауга һәм жирлек исеменнән товарлар белән тәэммин итүгә, эшләр башкарга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар төзүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга юнәлдерелә ала, хисап финанс елында әлеге муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле юридик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләре, хисап финанс елында субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле сумма чикләрендә, финанс белән тәэммин иту чыганагы булып күрсәтелгән субсидияләр күрсәтелгән максатларга файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артмаган күләмдә, жирлек советы карары белән каралган очракларда, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарында каралган очракларда;

РФ БК нигезендә бурыч тотрыклылығы уртача яки тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән заемчыларның гомуми суммасыннан артып киткән күләмдә, жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән чарапларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән чыгып, агымдагы финанс елында жирлекнең бурыч йөкләмәләрен кыскартучы түләүләрне гамәлгә ашыруга жибәрелә.

г) жирле бюджет кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына кертелә:

Россия Федерациясенән чит ил валютасында жәлеп итегендә һәм жирлек тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындан аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуку барлыкка килүгә китергән очракта, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында жирлек гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

17 статья. Муниципаль бурыч структурасы, муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре һәм вакыты

1. Муниципаль бурыч структурасы бурыч йөкләмәләренен әлеге статьядә билгеләнгән төрләре буенча муниципаль бурыч йөкләмәләре төркемлекеннән гыйбарәт.

2. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:
  - а) жирлекнең кыйммәтле кәгазъләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазъләргә);
    - б) Россия Федерациясе валютасында жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп итегендә бюджет кредитлары;
    - в) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясенән чит ил валютасында жәлеп итегендә бюджет кредитлары;
    - г) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп итегендә кредитлар;
    - д) жирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);
      - е) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;

ж) РФ БК гамәлгә көргөнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка көртөлгән бүтән бурыч йөкләмәләре буенча.

3. Муниципаль бурыч күләменә көртөлә:

а) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;

б) жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

в) жирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

г) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

д) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

3.1. Муниципаль эчке бурыч күләменә көртөлә:

а) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча бурычның номиналь суммасы;

б) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

в) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

г) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

д) жирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме Россия Федерациясе валютасында.

3.2. Муниципаль тышкы бурыч күләменә көртөлә:

а) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән чит ил валютасындагы бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

б) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе жирлек тарафыннан бирелгән чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

4. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртacha сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

17.1 статья. Жирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру

1. Әгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәсе, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралған түләү датасыннан соң килгән датадан соң өч ел эчендә, әгәр жирлек Советы каары белән башкасы каралмаган булса, жирлекнең түләүгә (кредитор тарафыннан йөкләмәләр шартларында һәм жирлекнең муниципаль хокукий актларында гамәл кылышылмаган) тапшырылмаса, күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында вакыйгалар (шартлар) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (шартлар) турында белешмәләр житкәнгә (килеп житүгә) карап, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Жирле администрация әлеге статьяның 1 пунктындагы 1 абзацында күрсәтелгән сроклар үткәннән соң Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп

калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациисе валютасында белдерелгэн муниципаль бурыч йөклөмөләре төрлөре буенча муниципаль бурыч күләмен жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшеру суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшеру суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Элеге статьяның 1 пункттындагы 1 абзацының, 2 нәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөклөмәләргә, Россия Федерациисе, Россия Федерациисе субъектлары нәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөклөмөләренә кагылмый.

5. Реструктурлаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөклөмөләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру РФ БК 105 нәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне, Россия Федерациисе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне, түләү датасы башланганчы, эмиссия шартлары нигезендә, эмитацияләгән орган тарафыннан тұлышынча сатып алынган (алынган) чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмитенты, Россия Федерациисе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча йөклөмөләрне түләү датасы житкәнчегә кадәр үтәү дип танылырга хокуқлы.

17.2 статья. Муниципаль бурыч белән идарә иту

1. Муниципаль бурыч белән идарә иту астында жирле үзидарә органнарының заем финанслауга ихтыяжларын тәэммин итүгә, Муниципаль бурыч йөклөмөләрен вакытында нәм тұлышынча үтәүгә, бурычка хезмәт күрсәту чыгымнарын минимальләштерүгә, аларны үтәми торған йөклөмөләр күләмен нәм структурасын тотуга юнәлдерелгән әшчәнлеге аңлана.

2. Муниципаль бурыч белән идарә иту жирле администрация (жирлекнәң башкарма-боеру органы) тарафыннан жирлек уставы нигезендә башкарыла.

17.3 статья. Жирлекнәң бурыч йөклөмөләре буенча жаваплылық

1. Жирлекнәң бурыч йөклөмөләре жирлек милкендә булған барлық милек белән тұлышынча нәм шартсыз тәэммин ителә нәм жирлек бюджеты хисабына үтәлә.

2. Жирлек, әгәр йөклөмөләр жирлек тарафыннан гарантияләнмәгән булса, Россия Федерациисе, Татарстан Республикасы нәм башка муниципаль берәмлекләрнәң бурыч йөклөмөләре буенча жавап бирми.

17.4 статья. Муниципаль бурычны реструктуризацияләү

Бурычны реструктуризацияләү төп бурыч суммасын өлешчә исәптән төшерү (кыскарту) белән башкарылырга мөмкин.

17.5 статья. Муниципаль эчке нәм тышкы бурычның югары чикләре нәм жирлекнәң бурыч тотрыклылығы күрсәткечләренең ин чик күрсәткечләре

1. Жирлек бюджеты турындагы карап белән, чираттагы финанс елыннан

һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына, шул исәптән Россия Федерациясе валютасындағы муниципаль гарантияләр, чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген (жирлекнең чит ил валютасындағы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) күрсәтеп, муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре (жирлекнең чит ил валютасындағы йөкләмәләре булганда) әлеге статьяның 3 пунктында билгеләнгән чикләүләрне үтәгендә билгеләнә.

2021 елда муниципаль бурыч күләме коронавирус йогышын профилактикалау һәм бетерү өчен бюджет ассигнованиеләре күләмненнән артмаган суммага 17.5 статьяның 3 пунктында билгеләнгән чикләүләрне узып китәргә мөмкин (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ).

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет түрүнда карап белән расланган Түләүсез түләүләрнең һәм (яисә) физик затлар кеременә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләме жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмненнән артмаска тиеш. РФ БК 136 статьясындағы 4 пунктында каралган очракларда бурыч күләме, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) физик затлар кеременә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет түрүндагы карап белән расланган гомуми күләмнең 50 процентыннан артмаска тиеш.

4. Жирлек советы бурыч белән идарә итү кысаларында һәм әлеге статьяда билгеләнгән тиешле чикләүләр чикләрендә муниципаль бурыч буенча өстәмә чикләүләр расларга хокуклы.

17.5 статьясындағы 5 пункттың гамәлдә булуы 01.01.2021 елдан 01.01.2021гә кадәр туктатылды (15.10.2020 №327-ФЗ).

5. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме, түбәндәге таләпләрне үтәгендә, жирлек бюджеты түрүнда карап белән раслана:

а) Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты түрүнда карап белән расланган Бюджет чыгымнарының гомуми күләмненең 10 проценттан артмаска тиеш, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләмненнән тыш;

б) Чираттагы финанс елында һәм план чорында Чираттагы финанс елына һәм чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәту буенча түләүләрнең еллык суммасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты түрүнда карап белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренең һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең гомуми күләмненнән 20 проценттан артмаска тиеш.; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгендә, Чираттагы финанс елы һәм план чорының һәр елы өчен килә торган елның 1 гыйнварыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң түләү вакыты белән бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә җибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

18 статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Муниципаль эчке бурыч алулар астында жирлек исеменнән муниципаль

кыйммәтле кәгазыләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп иту аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак жирлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар жирлек бюджеты кытлыгын финанслау, шулай ук жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү, финанс елы дәвамында жирлек бюджеты счетында калган акчаларны тулыландыру максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Жирлекнең муниципаль тышкы бурыч алулары астында, Россия Федерациясеннән максатчан чит ил кредитларын файдалану қысаларында, федераль бюджеттан жирлек бюджетына кредитлар жәлеп иту аңлашыла, алар буенча жирлекнең чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

4. Муниципаль тышкы бурыч алулар Чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең Дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокуки РФ БК һәм жирлек уставы нигезендә Башкарма комитетка бирелә.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә жирлек тарафыннан башкарыла:

а) жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлары булмау;

18 статьяның 6 пунктындағы «б» пунктчасының гамәлдә булуы 01.01.2021 дән 01.01.2022 гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

б) жирлек тарафыннан кредит рейтинги Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәжәдән ким булмаган, исемлекләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручи бер яки берничә заттан алынган.

18 статьяның 7 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

7. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклилыгының уртacha дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль бурыч алулар башкарыра, РФ БК 107.1 статьясындағы 5 пунктында каралган жирлекнең бурыч тотрыклилыгы күрсәткечләре зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 8 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

8. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклилыгының уртacha дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына эчке һәм тышкы бурыч алулар, муниципаль гарантияләрнен, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

18 статьяның 9 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) туктатылды.

9. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыклилыгы тубән булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, РФ БК 107.1 статьясындағы 5 пунктында каралган жирлекнең бурыч тотрыклилыгы күрсәткечләренең зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 10 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.202020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

10. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыкылығы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм жирлекнең кыйммәтле кәгазъләрен урнаштыру юлы белән генә, шулай ук жирлекнең бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында, шулай ук жирлекнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алулар башкарырга хокуклы, РФ БК 107.1 статьясындагы 9 пунктында һәм ТР БК 31.1 статьясындагы 7 пунктында каралган.

18 статьяның 11 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.202020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

11. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыкылығы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләрне чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

18 статьяның 12 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.202020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

12. РФ БК 107.1 статьясы һәм ТР БК 31.1 статьясы нигезендә бурыч тотрыкылығы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән жирлек муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Россия Федерациясе валютасында бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе валютасында эчке бурыч алулар, муниципаль гарантияләр программаларын Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештергән очракта гына бирергә, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертергә хокуклы.

18 статьяның 13 пунктының гамәлдә булуы 01.01.20021 елдан 01.01.2022гә кадәр (15.10.202020 ел, № 327-ФЗ) түктатылды.

13. Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән максатчан бюджет кредитлары буенча жирлек йөкләмәләрен реструктуризацияләүне үткәру Россия Федерациясе БК 107.1 статьясындагы 9 пунктында каралган жирлекнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында рәхсәт ителми.

18.1 статья. Чит ил валютасында күчеп утыру белән гарантияләр бири үзенчәлекләре

Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында үзләштерүне гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында, Россия Федерациясенең 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алыш, җәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларыннан файдалану кысаларында гына, чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

18.2 статья. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме астында тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирлек бюджетына акча җәлеп итунең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирлек бюджетына акча җәлеп иту күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән

билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны җәлеп итүнең гомуми суммасы җирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм җирлек бюджеты турынdagы карар белән тиешле финанс елына расланган җирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән, РФ БК 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алыш артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында җирлекнең бурыч алуларының гомуми суммасы җирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча җирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, курсателгән артык суммасында җирле бюджет акчаларының калган өлешләре, агымдагы финанс елына бурыч алуларның иң чик күләмен қыскартып, РФ БК 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелергә тиеш.

18.3 статья. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елында һәм план чорында чит ил максатчан кредитларын һәм (яисә) чит ил валютасында түләнә торган максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасына җәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы белән билгеләнә:

а) җирлек бюджетына акчалар җәлеп иту күләме һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында федераль бюджеттан чит ил максатчан кредитларын куллану қысаларында җирлек бюджетына җәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары.;

б) Чираттагы финанс елында һәм план чорында, максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында федераль бюджеттан җирлек бюджетына федераль бюджеттан чит ил валютасына җәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль тышкы бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турынdagы карарга күшүмтә булып тора.

18.4 статья. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елында һәм план чорында гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы белән билгеләнә:

а) җирлек бюджетына акчалар җәлеп иту күләмнәре һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең иң чик сроклары тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча;;

б) тиешле бурыч йөкләмәләре тәрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль эчке бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турынdagы карарга күшүмтә булып тора.

4. РФ БК 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны реструктуризацияләү муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылыш тапмый.

19 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэммин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү йә принципал йөкләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) житкән очракта да, тәэммин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәжбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы белдерелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның гарантия суммасы чикләрендә үзенә тәэммин ителгән йөкләмәссе буенча субсидия җаваплылык тота.

6. Муниципаль гарантиядә курсәтелә:

а) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем - жирлек) һәм Гарант исеменнән гарант бирүче орган исеме;

б) бенефициар атамасы;

в) принципалның исеме;

г) тәэммин ителешенә гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәненең исемен, төзелү датасын һәм номерын (булган очракта), төп йөкләмәненең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү срогын, якларның атамаларын, төп йөкләмәненең башка мөһим шартларын курсәтеп);

д) гарантия буенча Гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең ин чик суммасы;

е) гарантия бирү нигезләре;

ж) гарантия үз көченә керү датасы яки гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

з) гарантиянең гамәлдә булу срогы;

и) гарантия очрагын билгеләү, гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен кую вакыты һәм тәртибе;

к) гарантияне кире алу нигезләре;

л) Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү тәртибе;

м) гарантиянең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә, үтәлгәндә (туктатылганды) принципалның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә яисә гарантиядә билгеләнгән башка очракларда гарантия суммасын киметү нигезләре;

н) гарантияне туктату нигезләре;

о) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

п) гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турында принципалга карата таләбе булу яисә булмау (гарантның принципалга карата регресс таләбе, регресс);

р) гарантиянең башка шартлары, шулай ук РФ БК, гарантның норматив хокукый актлары, Гарант исеменнән гарантия бирүче орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия белән бары тик хужалык җәмгыяте йөкләмәләре генә тәэммин итепергә мөмкин, аның акцияләре (өлешләре) жирлек (Гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие, мәлкәте жирлек (Гарант) милкендә булган муниципаль унитар предприятие.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә көрүе гарантиядә курсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма ризалығыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртергә хокуклы түгел.

10. Бенефициарга муниципаль гарантка карата таләпләр, курсәтелгән хокукларны, яңа хужага (сатып алушыга) облигацияләргә хокуклар күчүгә бәйле рәвештә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә қыйммәтле көгазыләр турындагы таләпләрне тапшырудан (күчүдән), принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәудән тыш, гарантның алдан язма ризалығыннан башка тапшырыла алмый:

11. Кредит (заем, шул исәптән облигацион) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүнә тәэмин итүче муниципаль гарантия Гарант тарафыннан түбәндәгә очракларда гына кире алынырга тиеш:

1) гарантның муниципаль гарантта курсәтелгән төп йөкләмә шартларын гарантның алдан язма ризалығыннан башка үзгәрту мөмкин түгел;

2) муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (займ, шул исәптән облигацион) акчаларыннан максатчан файдаланмау.

12. Бенефициар таләбе (гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе) гарантка гарантиядә билгеләнгән очракта гына (гарантия очрагы килеп туган очракта) бирелергә мөмкин. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе гарантиядә курсәтелгән документларны күшүп, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә гарантка язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә һәм Шартнамәдә билгеләнгән сробыннан алда гарантия үтәлеше турында таләпләрне, шул исәптән принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләрен үтәү сробы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) вакытында да, курсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант бенефициар таләпләрен үтәү турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең күчермәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен, курсәтелгән таләпкә күшүмтә итеп күелган документларның нигезлелек һәм гарантия шартларына һәм аңа күшүп бирелгән документларның туры килү-килмәве предметын карарга тиеш.

16. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе һәм аңа күшүп бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга түбәндәгә очракларда аның таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

а) таләп һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка гарантия бирелгән сроттан соң (гарантия гамәлдә булу сробы) гарантка тапшырыла.;

б) таләп һәм (яки) аңа күшүп бирелгән документлар гарантка гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып курсәтелгән;

в) таләп һәм (яки) аңа күшүп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

г) бенефициар принципалның принципал һәм (яки) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал йөкләмәләрен тиешенчә үтәудән баш тартты;

д) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарның гарантияне һәм (яисә) аңа күшүп бирелгән документларны үтәү турындагы таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы чыгарга хокуклы, алар принципал

тәкъдим итә ала. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да, әлеге каршылықтарга хокукуын югалтмый.

19. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм ача күшүп бирелгән документлар муниципаль гарантиянең нигезле һәм тиешле шартларына туры килә дип танылган очракта, гарант гарантия белән билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантиядә караплан гарантның бенефициар алдындагы бурычы принципалның гарантия белән тәэммин ителгән срокы чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан да артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар каршында Гарант йөкләмәсе туктатыла:

а) бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә акча түләү белән;

б) гарантиядә билгеле бер вакыт үткәннән соң, ул бирелә (гарантиянең гамәлдә булу срокы);

в) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан гарантия белән тәэммин ителгән принципал йөкләмәләрен үтәү яисә принципалның курсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча туктатылган очракта (бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәлеше турында гарантка карата таләпләр булуга карамастан) (РФ БК 116 статьясындагы 8 пункттында курсәтелгән очрактан тыш);

г) бенефициарның гарантка кире кайтару һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат иту турында язма гаризасын гарантка кире кайтару юлы белән үз хокукларыннан баш тарту нәтижәсендә, принципал тарафыннан мондый гарантия буенча бенефициарлар фактта булмаганды һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмаганды, гарантияне РФ КК 115.1 статьясында караплан гарантияне кире кайтару нәтижәсендә, бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән гарантияне азат иту;

д) тәэммин ителүгә гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәгән булса;

е) тәп йөкләмәне туктатуга (шул исәптән бенефициар гарантка һәм (яки) судка гарантия үтәлеше турында гарантка таләп куелгеннан соң, принципалны һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруға бәйле рәвештә) (РФ БК 116 статьясындагы 8 пункттында курсәтелгән очрактан тыш) яисә аны алыш-биреш белән гамәлдә булмаган дип тануга бәйле рәвештә);

ж) бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка карата таләпләрнең, хокукларның һәм (яисә) тәп йөкләмә буенча гарантка карата таләпләрнең (курсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (тапшыру (күчүдән) башка таләпләрне, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырудан тыш) яисә бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе, принципалның (сатып алушыга) йөкләмәләрен үтәү гарантия белән тәэммин ителә);

з) принципал бүтән затка тапшырган яисә принципалга караган башка нигезләр буенча башка затка күчкән очракта, тәп бурыч буенча принципалга караган хокуклар һәм (яисә) бурычлар (бурычлар) принципалга гарантның алдан язма ризалыгыннан башка тәп йөкләмә буенча күчкән очракта;

и) гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә, гарантиядә курсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча;

к) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Бенефициарның Гарант йөкләмәләре туктатылганнын соң гарантияне тотып калуы бенефициарның курсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларын сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында мәгълүм булган Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торған хәлләр килеп чыгу турында мәгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәу гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукларының гарантка бирелүенә бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәу өчен акчалар җирлек бюджеты қытлыгын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәу бюджет кредиты бири буларак карала.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәу гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқы барлыкка килүгә китермәсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуклары гарантка юл қуелуга бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәу өчен акчалар тиешле бюджет ҹыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы құләмендә яисә нинди дә булса өлешендә үтәу өчен гарант тарафыннан түләнгән акчалар регресси тәртибендә Гарант тарафыннан алынган акчалар яисә гарантка бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуқын үтәу йөзеннән Гарант тарафыннан алына торған акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак ҹагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэммин ителгән кредитлар һәм кредитлар (шул исәптән облигационные) максатчан булырга тиеш. Кредит (заем, облигациядән тыш) буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэммин итүче муниципаль гарантия кредит килешүендә (займ килешүендә) һәм (яисә) күрсәтелгән муниципаль гарантияне кредитор (заемчы) йөкләмәләрен бири турындагы шартнамәдә үз яғыннан күрсәтелгән кредит (займ) акчаларының максатчан кулланылышын тикшереп тору шарты белән бирелә.

28. Муниципаль гарантия белән тәэммин ителгән кредит (займ, шул исәптән облигация) чарапарын максатсыз файдалану фактын билгеләгән очракта, муниципаль гарантия бири турында килешүдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очракта принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бири турындагы килешүдә билгеләнгән жаваплылык тота.

29. Бенефициарлар буенча билгесез затлар даирәсе булган йөкләмәләрне үтәүне тәэммин иту өчен муниципаль гарантия бири РФ БК билгеләгән үзенчәлекләр белән гамәлгә ашырыла.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бири һәм үтәу үзенчәлекләре РФ БК тарафыннан билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бири тәртибе һәм шартлары РФ БК тарафыннан билгеләнә.

32. Җирлек исеменнән муниципаль гарантияләр җирле администрация тарафыннан чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында җирлек Советы карарында күрсәтелгән гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә, РФ БК таләпләре нигезендә һәм Башкарма комитет карарында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

33. Муниципаль гарантиядән килеп чыга торған йөкләмәләр муниципаль бурыч составына кертелә.

34. Муниципаль гарантияне бири һәм үтәу Муниципаль бурыч кенәгәсендә ҹагылдырылырга тиеш.

35. Финанс органы бирелгэн гарантияләрне, алар буенча муниципаль бурычны арттыру, принципаллар йә өченче затлар тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантияләр белән тәэммин ителгән принципал йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә муниципаль бурычны киметү, принципалларның гарантия белән тәэммин ителгән йөкләмәләрен тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә туктату, бирелгэн гарантияләр буенча Гарант тарафыннан түләүләрне гамәлгә ашыру, шулай ук муниципаль гарантияләр белән билгеләнгән башка очракларда муниципаль бурычны киметүне алып бара.

19.1 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең чит ил валютасындагы исемлеге, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп, үз өченә ала:

а) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен курсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

б) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәэммин ителә торган йөкләмәләр валютасы;

в) гарантияләрнең гомуми күләме;

г) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуку булу (булмау);

д) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэммин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программы бюджет турындағы карага күшымта булып тора.

19.2 статья. Россия Федерациисе валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Россия Федерациисе валютасындагы муниципаль гарантияләр программы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациисе валютасындагы исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп:

а) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен курсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

б) гарантияләрнең гомуми күләме;

в) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокуку булу (булмау);

г) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациисе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациисе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациисе валютасындагы муниципаль гарантияләр программы бюджет турындағы карага күшымта булып тора.

19.3 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр һәм аларның эмитентлары

1. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр жирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты булып жирле администрация

тора, ул жирлек уставы белән муниципаль бурыч алулар башкару хокуқына ия.

3. Төрләре муниципаль кыйммәтле көгазъләр мөмкин булган выпущены жирлеке, тәртибе һәм шартлары, аларның эмиссии һәм мөрәжәгатьләр РФ БК билгеләнә.

19.4 статья. Муниципаль кыйммәтле көгазъләр урнаштыруның чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына муниципаль кыйммәтле көгазъләрне номиналь бәя буенча урнаштыруның иң чик күләмнәре, бюджет турында карап белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләренә туры китереп, жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӘЗҮ

20 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэммин иту максатларында жирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проекты, РФ БК нигезендә һәм аның таләпләре үтәлеп, жирлек Советының муниципаль хокукий актлары нигезендә, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә төзелә.

3. Жирлек бюджеты проекты жирлек Советы карапы нигезендә өч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

Әгәр жирлек бюджеты проекты Чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, Башкарма комитет жирлекнең уртacha сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

4. Озак вакытлы Бюджет планлаштыруы, әгәр жирлек Советы аны РФ БК таләпләре нигезендә формалаштыру турында Карап кабул иткән очракта, озак вакытлы чорга жирлекнең бюджет фаразын формалаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

5. Бюджет проектын тәзү-жирлекнең жирле администрациясенең аерым прерогативасы.

6. Жирлек бюджеты проектын турыдан-туры финанс органы төзи.

21 статья. Жирлек бюджеты проектын тәзу өчен кирәkle белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын үз вакытында һәм сыйфатлы тәзу максатларында финанс органы башка финанс органнарыннан, шулай ук башка жирле үзидарә органнарыннан кирәkle белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектын тәзу тубәндәгеләргә нигезләнә::

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә Юлламасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган нигезләмәләре;

жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең тәп юнәлешләре;

жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразлары;

озак вакытлы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр кертү проекты);

(муниципаль программалар проектлары, курсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектлары).

22 статья. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы кимендә өч елга эшләнә.
  2. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен эшләнә.
  3. Социаль-икътисадый жирлек фаразы, РФ БК 154 статьясындагы 1 пункттының 2 абзацында билгеләнгән очрактан тыш, жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә муниципаль районның жирле администрациясе тарафыннан эшләнергә мөмкин.
  4. Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты проектын жирлек Советына керту турында карап кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.
  5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чорының параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче елы параметрларын ёстәү юлы белән эшләнә.
- Жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразына аңлатма язында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.
6. Жирлек бюджеты проектын төзү яки карау барышында жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразын үзгәрту жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.
  7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын эшләү Башкарма комитетның вәкаләтле органы (вазыйфаи заты) тарафыннан башкарыла.
  8. Озак вакытлы чорга жирлекнең бюджет фаразын формалаштыру максатларында, РФ БК 170.1 статьясы нигезендә, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә озак вакытлы чорга жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы эшләнә.

Озак сроклы чорга жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы, РФ БК 154 статьясындагы 1 пункттының 2 абзацында билгеләнгән очрактан тыш, жирлекнең жирле администрациясе һәм муниципаль районның жирле администрациясе арасындагы килешү нигезендә, муниципаль район хакимиите тарафыннан эшләнергә мөмкин.

23 статьяның гамәлдә булуы 01.01.2022 (15.10.2020 ел, № 327-ФЗ) кадәр туктатылды.

23 статья. Жирлекнең керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре Чираттагы финанс елында һәм план чорында кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә кергән, салымнар һәм жыемнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек Советының муниципаль хокукий актлары нигезендә жирлек бюджетының салым булмаган керемнәрен билгели торган территориянен социаль-икътисадый үсешен фаразлау нигезендә фаразлана.

Жирлек бюджеты керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм бюджет турындагы карап проектын жирлек Советына керткәннән соң кабул ителгән федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советының муниципаль хокукий актлары нигезләмәләре агымдагы финанс елында һәм план чорына бюджетка үзгәрешләр керткәндә Чираттагы финанс елында

исәпкә алына.

24 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, РФ БК 174.2 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, финанс органы билгели торган методика нигезендә һәм тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

Кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен беренче чиратта планлаштырганда гамәлдәге һәм үтәлмәгән йөкләмәләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль йөкләмәне, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

24.1 статья. Салым чыгымнары исемлеге һәм аны бәяләү

1. Жирлекнең салым чыгымнары исемлеге башкарма комитет билгеләгән тәртиптә муниципаль программалар һәм аларның структур элементлары, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча төzelә.

2. Жирлекнең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә ел саен башкарыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләгәндә исәпкә алына.

25 статья. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар Башкарма комитет тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары Башкарма комитет тарафыннан ул билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру түрүнда каарлар кабул иту тәртибе башкарма комитет каары белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмим итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны расланган Башкарма комитет каары нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча жирлек советы каары белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элегрәк расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр Башкарма комитет каары белән билгеләнгән срокларда расланырга тиеш. Жирлек Советы муниципаль программалар проектларын һәм муниципаль программаларга үзгәрешләр кертү түрүндагы тәкъдимнәрне жирлек Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә карауны гамәлгә ашырырга хокуклы.

Муниципаль программалар бюджет түрүндагы каар белән аның үз көченә

кергән көннән өч айдан да соңға калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләү тәртибе һәм аның критерийлары Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча Башкарма комитет Чираттагы финанс елыннан башлап расланган муниципаль программаның туктатылу яки үзгәрүе, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәрту кирәклеге турында Карап кабул итәргә мөмкин.

26 статья. Ведомство максатчан программалары

Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру башкарма комитет билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

27 статья. Жирлек бюджеты проектын төзу тәртибе һәм сроклары

Жирлек бюджеты проектын төзу тәртибе һәм сроклары, РФ БК һәм жирлек Советы каарлары белән билгеләнгән таләпләрне үтәп, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

З бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

28 статья. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек Советы каарында бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профицит), шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советы каарлары (жирлек Советының бюджет турындагы каарларыннан тыш) белән билгеләнгән башка курсәткечләр керә.

28 статьяның 2 пункты 2022 елга һәм 2023 һәм 2024 еллар план чорына бюджетлар төзегендә һәм үтәгендә барлыкка килгән хокук мәнәсәбәтләренә карата кулланыла (01.07.20021 ел, № 251-ФЗ).

2. Жирлек советы каары белән жирлек бюджеты турында раслана: әлеге Нигезләмәнең 8 статьясында каралган очракларда жирлек бюджеты керемнәренең Баш администраторлары Иsemлеге;

жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлеге, әлеге Нигезләмәнең 8 статьясында каралган очракларда;

чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча яисә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча, шулай ук чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре, билгеләнгән РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек советы каары белән;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлеге бюджеты

чыгымнарының ведомство структурасы;

гавами норматив йәкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми куләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар куләме;

Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарының гомуми куләме план чорының беренче елына жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми куләменең кимендә 2,5 процента կуләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына план чорының кимендә 5 процента կуләмендә (жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми куләменең кимендә 5 процента կуләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), жирлек бюджеты чыгымнарының максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбенә каралган;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары;

муниципаль эчке бурычның индюгари чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның индюгари чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның индюгари чиген курсәтеп, муниципаль тышкы бурычның индюгари чиге;

жирлек бюджетының РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек Советы каары белән билгеләнгән башка курсәткечләре.

2.1. Татарстан Республикасы законы белән, чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары белән әлеге статьяның 2 пунктындагы 4 абзацында курсәтелгән бюджет ассигнованиеләрен бүлүне раслау зарурлыгы, чыгымнар төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) буенча һәм (яисә) чыгымнарың максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм, (икенче абзац 2013 елның 16 октябрендәге 79-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре), шулай ук чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта, жирлек советы каары проекты жирлек бюджетының расланган план чорының параметрларын үзгәртү һәм аларга жирлек бюджеты проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән расланба.

Жирлек бюджетының план чорының параметрларын үзгәртү жирлек Советы каары нигезендә башкарыла.

4. Жирлек советы каары белән чираттагы финанс елыннан башлап, жирлек бюджеты турында жирлек Советы каары белән билгеләнгән максатларга,

тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләмнән тыш, жирлек бюджеты керемнәренең аерым төрләре (төрләре) буенча жирлек бюджеты керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

29 Статья. Жирлек бюджеты проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Бюджет турындагы карап проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына тәкъдим ителә:

жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтижәләре;

жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы;

чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлеге бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның, дефицитның (профицит) гомуми күләме йә урта сроклы финанс планы белән расланган Төп характеристикалар фаразы;

бюджет проектына аңлатма языу;

бюджетара трансфертларны бўлу методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисап;

муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яки) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына;

агымдагы финанс елына бюджетның көтелүче үтәлешен бәяләү;

авыл жирлеге Советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта тапшырыла торган күрсәтелгән органнарның бюджет сметалары проектлары;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганаклары реестрлары;

башка документлар һәм материаллар.

Жирлек бюджеты турындагы карап белән расланган очракта, жирлек бюджеты турындагы карап проектына муниципаль программалар паспортлары (әлеге паспортларга үзгәрешләр керту проектлары) тапшырыла.

Әгәр жирлек бюджеты турындагы карап проекты бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бўлу белән кушымта булмаса, бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бўлу белән кушымта жирлек бюджеты турындагы карап проектына аңлатма языуна кушымталар составына кертелә.

30 Статья. Жирлек бюджеты турындагы карап проектын жирлек Советы каравына керту

1. Башкарма комитет авыл жирлеге Советы каравына жирлек бюджеты турындагы карап проектын жирлек Советы карапы белән билгеләнгән срокларда, әмма агымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча кертә.

2. Бюджет проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына әлеге Нигезләмәнең 29 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар тапшырыла.

31 Статья. Жирлек бюджеты турында карап проектын карау тәртибе һәм аны раслау

1. Жирлек бюджеты турындагы карап проектын карау һәм аны раслау тәртибе РФ БК таләпләре нигезендә жирлек Советы каары белән билгеләнә.

2. Башкарма комитет тарафыннан жирлек бюджеты турындагы карап проекты кертелгәннән соң ике әш көне дәвамында жирлек Советы Рәисе аны, экспертиза үткәру өчен, жирлекнең ревизия комиссиясенә жибәрә.

3. Жирлекнең ревизия комиссиясе әлеге проект алыштаннан соң ике атна эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.

4. Жирлек бюджеты турындагы карап проекты, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе белән, комиссия каравына, шулай ук жирлек Советы депутатларына жибәрелә.

5. Жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе жирлек Советы депутатлары тарафыннан жирлек бюджеты турындагы карап проектына тәзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

6. Жирлек советы рәисе, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе нигезендә, жирлек Советы каравына жирлек бюджеты турындагы карап проектын кабул итү яки аны Башкарма комитетка эшләп бетерү өчен кире кайтару турында Карап кабул итә.

7. Жирлек бюджеты турындагы карап проекты барлық кирәклө документлар һәм материаллар белән Башкарма комитет тарафыннан эшләп бетерү өчен кергән көннән алып биш әш көне эчендә жирлек Советына тәкъдим ителергә тиеш.

8. Жирлек советы жирлек бюджеты турындагы карап проектын бер укылышта карый.

9. Жирлек бюджеты проекты, жирлек бюджетын раслау турындагы карап жирлек Советы тарафыннан рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

10. Бюджет турында карап проектын карау һәм аны жирлек Советы каары белән билгеләнгән раслау тәртибе Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан бюджет турындагы каарның үз көченә керүен, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 28 статьясы нигезендә күрсәтелгән карап белән күрсәткечләрне һәм характеристикаларны (кушымталарны) раслауны күздә тотарга тиеш.

11. Әгәр жирлек бюджеты турындагы карап агымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәгән булса:

Финанс органы ай саен бюджет акчаларын баш үлүчеләргә бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын хисап финанс елында бюджет ассигнованиеләренең уникенче өлешеннән һәм бюджет йөкләмәләре лимитларыннан артмаган күләмдә житкерергә хокуклы;

жирлек бюджеты турында карап белән билгеләнә торган башка күрсәткечләр жирлек бюджеты турында карап белән билгеләнгән күләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла, алар хисап финанс елына жирлек бюджеты турында карап белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бюджетара трансферлар бүләп бирү һәм (яисә) бирү тәртибе хисап финанс елына билгеләнгән тәртиптә саклана.

12. Әгәр жирлек бюджеты турындагы карап финанс елы башланганнын соң өч ай узгач үз көченә кермәсә, финанс органы, әлеге статьяның 11 пунктында билгеләнгән шартлар үтәлгәндә, жирлек бюджетының үтәлешен оештыра.

Шул ук вакытта финанс органы хокуклы түгел:

РФ БК билгеләгән бюджет йөкләмәләре лимитларын һәм бюджет

инвестицияләре һәм юридик һәм физик затларга субсидияләр бирү өчен бюджет ассигнованиеләрен расларга;

бюджет кредитларын тәэммин итү;

алдагы финанс елының бурыч алуларның сигездән бер күләменнән артык күләмендә бурыч алуларны кварталга исәпләгендә гамәлгә ашырырга;

резерв фондлары формалаштырырга.

13. Әлеге статьяның 11 һәм 12 пунктларында күрсәтелгән чикләүләр гавами норматив йөкләмәләрне үтәү, муниципаль бурычны хезмәт күрсәту һәм түләү белән бәйле чыгымнарга кагылмый.

14. Әгәр жирлек бюджеты турындагы карап агымдагы финанс елы башыннан соң үз көченә керә һәм әлеге карап үз көченә кергән көнгә кадәр жирлек бюджетының үтәлеше әлеге Нигезләмәнең 11 һәм 12 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла икән, күрсәтелгән карап үз көченә кергән көннән бер ай эчендә Башкарма комитет, жирлек бюджеты турындагы карапга үзгәрешләр кертү турында карап проектын, жирлек бюджеты белән вакытлыча идарә итү чорында жирлек бюджеты үтәлешен исәпкә алып, жирлек бюджеты турындагы карапга үзгәрешләр кертү турында карап проектын жирлек Советына карауга һәм раслауга тапшыра.

15. Әлеге карап проекты Авыл жирлек Советы тарафыннан тәкъдим ителгән көннән 15 көннән дә артмаган срокта карала һәм раслана.

4 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ҮТӘЛЕШЕ

32 Статья. Жирлек бюджеты үтәлеше нигезләре

Жирлек бюджетының үтәлеше Башкарма комитет тарафыннан тәэммин ителә.

Жирлек бюджетының үтәлешен оештыру финанс органына йөкләнә. Бюджет үтәлеше жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Жирлек бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

33 Статья. Жирлекнең жыелма бюджет язмасы

1. Жирлекнең жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Жирлекнең жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү финанс органы житәкчесе тарафыннан башкарыла.

2. Жирлекнең жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре жирлек бюджеты турындагы карапга туры килергә тиеш.

Жирлек бюджеты турындагы карап кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жирлекнең жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр раслый.

Жирлекнең жыелма бюджет язмасына, бюджет турындагы карапга үзгәрешләр кертмичә, финанс органы житәкчесе караплары нигезендә, үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

гавами норматив йөкләмәләрне үтәү өчен караплар бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгән очракта-агымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет турындагы карап белән расланган әлеге ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү исәбеннән 5 проценттан да артмаган күләмдә аны яңадан бүлү очрагында;

бюджет акчаларын алучылар, баш бүлүчеләрнең (булүчеләрнең)

функцияләрен һәм вәкаләтләрен үзгәрткән очракта, шулай ук муниципаль милекне тапшыру, бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуы үзгәрү, муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алуларны үзәкләштерү белән бәйле рәвештә, «дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясындагы З өлеше нигезендә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда, бюджет ассигнованиеләрен бюджет турындагы каарда билгеләнгән бюджет акчаларын баш бүлүчеләр арасында яңадан бүлү, бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә каралган;

суд актларын үтәу очрагында, жирлек бюджеты һәм (яки) әлеге акчаларны суд чыгымнарын түләү, казна учреждениесе тарафыннан түләнергә тиешле салымнар, җыемнар, пенялар, штрафлар, шулай ук социаль түләүләр суммаларын (халық алдында норматив йөкләмәләргә кертелгән түләүләрдән тыш) арттыру хисабына түләтүне күздә тоткан суд актларын үтәу очрагында (Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән түләүләрдән тыш);

резерв фонdlары акчаларын, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында резервланган башка акчаларны, бюджет турындагы каарда аларны куллану күләмен һәм юнәлешләрен күрсәтеп, куллану (яңадан бүлү) очрагында;

бюджет ассигнованиеләрен конкурс нигезендә һәм бюджет үтәлеше үзенчәлекләренә бәйле башка нигезләр буенча бирелә торган бүлгән очракта;

агымдагы финанс елы һәм план чоры арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү очрагында-бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме бюджет турындагы каарда каралган чикләрдә-тиешле финанс елына муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә;

максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар бирү һәм максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан бюджет турындагы каар белән расланган күләмнәрдән тыш, шулай ук күрсәтелгән акчаларны кимету (кире кайтару) очрагында, физик һәм юридик затлардан максатчан түләүсез керемнәр алу очрагында;

муниципаль учреждениеләр тибын (ведомствосын) һәм муниципаль унитар предприятиеләренең оештыру-хокукий рәвешләрен үзгәрткән очракта;

агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта, хисап финанс елында әлеге муниципаль контрактлар шартлары чигезендә түләнергә тиешле товарлар китеругә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар төзүгә, агымдагы финанс елы башына кулланылмаган бюджет ассигнованиеләренең РФ БК билгеләгән таләпләр нигезендә әлеге муниципаль контрактларны үтәу өчен кулланылмаган калдыкларыннан артмаган күләмдә, хисап елында әлеге муниципаль контрактларны үтәүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта;

агымдагы финанс елының бюджет ассигнованиеләре арткан очракта, хисап финанс елында бирелә торган субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәkle акчалар чикләрендә финанс белән тәэмmin иту чыганагы мондый субсидияләр булган акчалар чикләрендә, агымдагы финанс елы башына субсидияләр бирү өчен РФ БК билгеләгән таләпләр нигезендә субсидияләр бирү өчен файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләренең калдыкларыннан артмаган күләмдә гамәлгә ашырылган;

бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү һәм муниципаль милек

объектларына (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш) капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү очрагында, күрсәтелгән муниципаль милек объектына капитал көртөмнәрне финанс белән тәэммин иту ысулын үзгәрткәндә, РФ БК 78.2 статьясындагы 2 пункттында һәм 79 статьясындагы 2 пункттында күрсәтелгән каарларга үзгәрешләр көрткәннән соң, муниципаль контрактларга яисә капитал көртөмнәрне гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турындагы Шартнамәгә үзгәрешләр көртләннән соң, муниципаль милек объектларына (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шулай ук инвестицияләрнең нигезләнешен әзерләү һәм аның технологик һәм бәя аудиты үткәру максатларында, әгәр Россия Федерациясе законнары нигезендә инвестицияләр нигезләүне әзерләү мәҗбүри булып тора.

Әлеге пункттың 7 абзацында күрсәтелгән жирилек бюджеты акчалары финанс органына йә бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга салучы (бюджет турындагы Каардан тыш) жирилек Советының муниципаль хокукий актында билгеләнгән очракларда карала. Әлеге пункттың 7 абзацында күрсәтелгән акчалардан файдалану (файдалану, яңадан булу турында каарлар кабул иту тәртибе) РФ БК билгеләгән очраклардан тыш, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Әлеге пунктта билгеләнгән нигезләр буенча жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы каар белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә, әлеге пункттың 10 һәм 12 абзацларында билгеләнгән нигезләрдән тыш гамәлгә ашырыла.

Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр көрткәндә, гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә һәм муниципаль бурыйка хезмәт күрсәтүгә каарлган бюджет ассигнованиеләрен кимету бюджет турындагы каарга үзгәрешләр көртмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рөхсәт ителми.

3. Жирилекнең жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекләргә, максатчан статьяларга, төркемнәргә, төркемнәргә һәм төркемнәргә) чыгымнар төрләре йә бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлекләргә, бүлекләргә, максатчан статьяларга (муниципаль программаларга һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләренә), бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төркемнәренә (төркемнәренә һәм төркемнәренә) бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау карала.

Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджет чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре, төркемнәре (төркемнәре, төркемнәре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын, шул исәптән төрле максатчан статьялар һәм (яисә) бюджет чыгымнары төрләре, бюджет акчаларын баш бүлүчеләр өчен дифференциацияләнгән раслау кааралырга мөмкин.

4. Жирилекнең чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каарлган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерелә.

Жирилекнең жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе белән жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүнең ин чик сроклары, шул исәптән әлеге статьяда күрсәтелгән нигезләрнең төрле төрләре буенча дифференциацияләнгән билгеләнергә мөмкин.

5. Жыелма бюджет язмасына, жирилек бюджетының бердәм счетында калган акчалар белән идарә иту операцияләреннән тыш, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре кертелә.

6. Жирлек Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы каарлары (жирле бюджет турындагы Каардан тыш) белән, бюджет турындагы каарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керту өчен ёстәмә нигезләр карапырга мөмкин һәм (яисә) бюджет турындагы каарда күрсәтелгән ёстәмә нигезләрне билгеләү турында нигезләмәләр карапырга мөмкин.

34 статья. Касса планы

1. Финанс органы касса планын төзу һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары касса планын төзу һәм алып бару өчен кирәклे белешмәләрнең составын һәм срокларын билгели.

2. Муниципаль контрактларга, башка шартнамәләргә түләү буенча бюджеттан күчерүләр фаразы муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны планлаштырганда билгеләнгән муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү срокларын һәм күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Касса планын төзу һәм алып бару финанс органы яисә жирле администрациянең вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

35 статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеше

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен күздә тота:

агымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар, жирлек бюджеты турындагы карап һәм Татарстан Республикасының башка законнары, РФ БК нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системаһына салымнар, жыемнар һәм башка керемнәрне бүлүдән кергән керемнәрне жирлек бюджетының бердәм счетына күчерү;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык түләттерелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар суммасы һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар.;

артык түләнгән яки артык алынган суммаларны Россия Федерациясе законнары нигезендә исәпкә алу;

Россия Федерациясе бюджет системаһы бюджетларына түләүләрнең бюджет керемнәре администраторы тарафыннан төгәлләштерү;

артык түләнгән яки артык түләнгән салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) өчен кирәкле артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар суммасын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны Федераль казначылык тарафыннан артык бүленгән суммаларны, акчаларны күчерү, Россия Федерациясе бюджет системаһы бюджетлары арасында керемнәрне исәпкә алу һәм аларны бўлу өчен керемнәрне исәпкә алу һәм бўлу буенча операцияләрне гамәлгә ашыру һәм гамәлгә ашыру өчен тиешле казначылык счетларына тиешле бюджетларның бердәм счетларыннан тиешле акчалар күчерү.

36 статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше

1. Жирилек бюджетының чыгымнар буенча үтәлешие, РФ БК һәм ТР БК таләпләрен үтәп, финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирилек бюджетының чыгымнар буенча үтәлешен күздә tota:

бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне кабул итү һәм исәпкә алу;

акчалата йөкләмәләрне раслау;

акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү;

акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау.

2.1. Бюджетына бюджетара трансферлар, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар бирү турында хәбәрнамәләр бирелә торган гавами-хокукый берәмлекнең финанс органына ул билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән форма буенча жибәрә.

3. Бюджет акчаларын алучы аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән бүтән шартнамәләр төзү юлы белән яисә закон, башка хокукый акт, килешү нигезендә кабул итә.

Бюджет акчаларын алучы үзенә житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм кабул ителгән, әмма бюджет йөкләмәләре үтәлмәгән арасындагы аерманы арттырмый торган күләмдә яңа бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы казначылык түләүләрен башкару турындагы курсәтмәләр һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәkle башка документлар нигезендә, шулай ук оператив - эзләү чараларын үтәүгә һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм жинаять судында катнашуучыларга карата куркынычсызылык чараларын үтәүгә бәйле очракларда, курсәтмәләр нигезендә, жирилек бюджеты акчалары исәбеннән акча йөкләмәләрен түләү бурыйын раслый.

5. Федераль казначылык, финанс органы бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне исәпкә алганда, акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләгендә әлеге статьяның 1 пунктында каралган финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртип нигезендә контроль гамәлгә ашыралар.:

бюджет йөкләмәләренең тиешле лимитларына яисә бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләренә, шулай ук бюджет йөкләмәсе турындагы мәгълүматның бюджет чыгымнары классификациясе кодына туры килүенә туры килмәве;

тиешле бюджет йөкләмәсе турында исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәсе турында мәгълүматның туры килүе;

акчалата йөкләмәне түләү өчен эш итүдә курсәтелгән мәгълүматка, акчалата йөкләмә турында мәгълүматка туры килү;

акчалата йөкләмә барлыкка килүнә раслаучы документлар булу.

Финанс органы билгеләгән тәртиптә һәм әлеге статьяның 1 пунктында каралган тәртиптә, әлеге пунктта курсәтелгән мәгълүматка өстәп, контрольгә алышырга тиешле бүтән мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә муниципаль контракт турындагы белешмәләрнең дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрындагы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе, муниципаль контракт шартлары нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсе турындагы белешмәләрнең муниципаль контракт шартларына туры килүен контролльдә тоту гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөклөмәләрне түләү (гавами норматив йөклөмәләр буенча акчалата йөклөмәләрдән тыш) бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөклөмәләр буенча акчалата йөклөмәләрне түләү бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләре чикләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йөклөмәләрне үтәүне раслау физик яисә юридик затлар файдасына бердәм бюджеттән, Россия Федерациясе бюджет системасы, халыкара хокук субъектлары бюджетлары файдасыннан акча средстволарын күчерүне раслый торган күрсәтмәләр, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөклөмәләрен үтәү буенча бернинди дә акча операцияләре уздыруны раслый торган башка документларны тикшеру нигезендә гамәлгә ашырыла.

37 статья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертеп, финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөклөмәләренең финанс органы тарафыннан расланган лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөклөмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм ача үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет йөклөмәләре чыгымнары һәм лимитлары буенча бюджет язмасы күрсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләргә житкерелә.

3. Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченен) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм элементлары) буенча расланган бюджет йөклөмәләре лимитларын детальләштерүне гамәлгә ашыру хокукуны яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

4. Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәрту рөхсәт ителми.

38 Статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча жирлек бюджеты үтәлеше жыелма бюджет язмасы нигезендә, РФ БК нигезләмәләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет

ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү финанс органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

38.1 статья. Шәхси (лицевой) счетлар

1. Бюджет керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу федераль казначылыкта ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетларны үтәу буенча операцияләрне исәпкә алу, РФ БК билгеләгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта финанс органы ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

3. Россия Федерациисе законнары нигезендә жирле бюджетлар акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина керә торган һәм Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яки күчерелергә тиешле акчалар белән операцияләрне исәпкә алу алар тарафыннан финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

4. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

5. Финанс яғыннан тәэммин иту чыганагы федераль бюджеттан, Россия Федерациисе субъекты бюджетыннан (жирле бюджеттан) бирелгән акчалар булган бюджеттан акча алучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу Федераль казначылыкта, Россия Федерациисе субъектының (муниципаль берәмлекнәң) финанс органында, федераль законнарда билгеләнгән очракларда аларга ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

6. Әлеге статьяда курсәтелгән шәхси счетлар бюджет процессында катнашучыларга, бюджет һәм автоном учреждениеләргә, бюджет процессында катнашучылар булмаган башка юридик затларга ачыла, алар турында белешмәләр бюджет процессында катнашучылар реестрына кертелгән, шулай ук бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затлар реестрына кертелгән.

7. Финанс органында шәхси счетларны ачу һәм алып бару Федераль казначылык тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8. Әлеге статьяда курсәтелгән шәхси счетлар РФ БК 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле төрләренә ачыла.

38.2 статья. Федераль казначылык тарафыннан финанс органының аерым функцияләрен гамәлгә ашыру

1. Жирлек башкарма комитеты мөрәҗәгать иткән очракта, Федераль казначылык финанс органының аерым функцияләрен башкара:

1) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларына (администраторларына) бюджет үтәлеше буенча операцияләрне исәпкә алу өчен билгеләнгән шәхси счетларны ачу һәм алып бару белән бәйле;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын, финанслауның иң чик күләмнәрен (алга таба - бюджет мәгълүматлары) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларына (администраторларына) житкерү белән бергә;

3) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның бюджет һәм акчалата йөкләмәләрен исәпкә алып;

4) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү белән бәйле операцияләрне санкцияләү белән; ;

5) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча кулланылышина көрә торган акчалар белән операцияләрне исәпкә алу өчен шәхси счетларны ачу һәм алып бару белән;

6) финанс белән тәэммин иту чыганагы бу учреждениеләр тарафыннан жирлек бюджетыннан алышынгандар булган муниципаль бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең чыгымнары буенча операцияләрне үткәру һәм санкцияләү белән;

7) бюджет процессында катнашучы булмаган юридик затларның чыгымнары буенча операцияләрне санкцияләү белән, финанс тәэммин ителеше чыганагы жирлек бюджеты акчалары булган шәхси счетлар ачылган бюджет һәм автоном учреждениеләр белән бергә, жирлек бюджеты акчалары булган юридик затларның чыгымнары буенча операцияләрне санкцияләү белән; ;

8) жирлек бюджетының бердәм счетына җәлеп итеп һәм җәлеп ителгән акчаларны кире кайтарып, РФ БК 236.1 статьясындагы 9 пункты нигезендә.

2. Авыл жирлеге Башкарма комитетының Федераль казначылыкка мөрәжәгать итүен җибәру һәм Федераль казначылыкның әлеге статьяда каралган мөрәжәгатъләрне карау тәртибен Россия Федерациисе Финанс министрлыгы билгели.

3. Федераль казначылык әлеге статьяның 1 пунктындагы 1-7 пунктчаларында курсәтләгән функцияләрне гамәлгә ашырган очракта казначылык хезмәте үзенчәлекләрен Федераль казначылык билгели.

4. Федераль казначылык тарафыннан финанс органының аерым функцияләрен гамәлгә ашыруны туктату жирлек Башкарма Комитеты мөрәжәгате нигезендә әлеге статьяның 2 пункты нигезендә башкарыла.

39 статья. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациисе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш булуче билгеләнгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш булученең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булып торучы казна учреждениесенең бюджет сметасы әлеге орган житәкчесе яисә Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән тәртиптә әлеге орган исеменнән эш итәргә вәкаләтле бүтән зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган курсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэммин иту буенча бюджет йөкләмәләрен кабул иту һәм (яки) үтәү өчен ача житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу план-графикларын формалаштырганда каралган, муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләрне сатып алу өчен финанс яғыннан тәэммин иту күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында казна учреждениесенең бюджет сметасын төзу һәм алып бару тәртибендә каралган башка курсәткечләр естәмә расланырга тиеш.

Житәкчесе казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә аны раслау хокуқына ия булган бюджет сметасы күрсәткечләре, чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә, шулай ук тиешле төркемнәрнең (ярдәмче статьялар) статьялары кодлары (статьялары) буенча, житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә өстәмә детальләштерелергә мөмкин.

40 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Финанс органы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә, чыгымнар буенча жирлек бюджетын үтәүне оештырганда, агымдагы финанс елының тиешле чорында бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыларга түләүнен иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәре) раслау һәм житкеру күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләме, тулаем алганда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыга карата, агымдагы финанс елы башыннан башлап, бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне, бүлүчеләрне һәм алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә, ай саен яки квартал саен арта бара торган нәтижә белән билгеләнә.

41 статья. Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындағы карап белән расланганнан тыш фактта алынган керемнәрдән файдалану

Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындағы карап белән расланган керемнәрнең гомуми күләмнән тыш фактта алынган керемнәр, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындағы карапта үзгәрешләр көртмичә, муниципаль бурычларны түләүгә, шулай ук аларны үтәү өчен караптагы бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә финанс органы тарафыннан жибәрелә ала.

Максатчан билгеләнеше булган (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта), шул исәптән РФ БК 242 статьясындағы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә бюджетка көрә торган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар, шулай ук бюджет үтәлеше турында закон (карап) белән расланган трансферлар, шулай ук бюджетта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмыый торган акчалар күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә. , агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындағы карапта үзгәрешләр көртмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр көртү белән.

42 статья. Агымдагы финанс елы тәмамлану

1. Агымдагы финанс елында жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләрне төгәлләү РФ БК таләпләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көченә көрә.

3. Жирлек бюджетының бердәм счетында булмаган бюджет акчаларын алучылар тарафыннан файдаланылмаган калган калган калдыклар агымдагы финанс елының соңғы ике эш көненнән дә соңга калмыйча жирлек бюджетының

бердәм счетында бюджет акчаларын алучылар күчерелергә тиеш.

4. Ағымдагы финанс елының 1 гыйнварына кулланылмаган, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар, финанс белән тәэммин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансферлардан тыш, алар ағымдагы финанс елының беренче 15 эш көне дәвамында бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы тарафыннан хисап финанс елында кулланылмаган бюджетара трансферларга ихтыяж булу (булмау) турында Карап кабул итү, шулай ук аларны элегрәк бирелгән бюджетка кире кайтару, аларга ихтыяж булу турында Карап кабул иткәндә, әлеге акчалар элегрәк бирелгән бюджетка кергән көннән алыш 30 эш көннән дә соңга калмычча гамәлгә ашырыла., жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы билгеләгән тәртиптә төзелгән һәм тапшырылган курсәтелгән бюджетара трансферлар финанс белән тәэммин итү чыганагы булып тора.

Финанс белән тәэммин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган, тиешле финанс органы белән билгеләнгән тәртиптә килештерелгән бюджет ассигнованиеләре файдаланылмаган бюджетара трансферлардан тыш, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә алынган бюджетара трансферларга ихтыяж булу турындагы жирлек бюджеты акчаларының баш администраторы каары нигезендә әлеге бюджетара трансферларның калдыгыннан артмаган күләмдә акчалар, ағымдагы финанс елында курсәтелгән бюджетара трансферларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын финанс белән тәэммин итү өчен жирлек бюджеты кеременә кире кайтарылырга мөмкин.

Әлеге пунктның 3 абзацында караплар кабул итү тәртибе жирле бюджетлардан бюджетара трансферларны кире кайтару тәртибен җайга салучы жирле администрациянең муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә.

Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансферлар рәвешендә алынган бюджетара трансферларның файдаланылмаган калдыгы, финанс тәэмминаты чыганагы Россия Федерациясе Президенты резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансферлардан тыш, тиешле бюджет кеременә күчерелмәгән очракта, курсәтелгән акчалар тиешле бюджет кеременә күчерелергә тиеш, алардан алар бирелгән бюджет кеременә гомуми таләпләрне үтәп, финанс органы билгели торган тәртиптә кире кайтарылырга тиеш., Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән.

Федераль бюджеттан бирелгән файдаланылмый торган бюджетара трансферларны түләттерү Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5. Финанс органы ағымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алучыларны Чираттагы финанс елының гыйнвар аенда Россия Федерациясенә эшләми торган бәйрәм көннәрендә аларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәклे акчалар белән тәэммин итү тәртибен билгели.

6. Ағымдагы финанс елы ахырына РФ БК нигезендә банк депозитларында урнаштырылган акчалар, шулай ук бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү буенча башка операцияләр буенча чаралар булу рәхсәт ителә.

5 бүлек. ЖИРЛЕКНЕҢ БЮДЖЕТ ХИСАБЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ
ҺӘМ РАСЛАУ

43 статья. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылығы нигезләре

1. Бюджет исәбенең һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясе РФ БК нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәбе авыл жирлегенең финанс һәм финанс булмаган активлары һәм йөкләмәләре торышы турында акчалата чагылыштагы мәгълүмат жыю, теркәү һәм гомумиләштерүнен, шулай ук әлеге активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында мәгълүмат жыюның, теркәүнен һәм гомумиләштерүнен җайга салынган системасыннан гыйбарәт.

Казначылык түләүләре системасында гамәлгә ашырыла торган операцияләр турында мәгълүматны жыю, теркәү һәм гомумиләштерү максатларында, Россия Федерациясе бюджет системасының бюджетлары структурасында һәм (яки) казначылык түләүләре системасында катнашучыларның, шулай ук күрсәтелгән операцияләрнен (алга таба - казначылык учеты) нәтижәләре турында бюджет исәбен алып бару Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе Россия Федерациясенең бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбен алу счетлары планнары һәм аларны куллану буенча инструкцияләр Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылығы үз эченә ала:

- 1) жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап;
- 2) жирлек бюджеты үтәлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма языу.

4. Бюджет үтәлеше турындагы хисапта Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлығын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше турындагы белешмәләр тупланган.

Бюджет үтәлеше балансында жирлекнең финанс һәм финанс активлары, хисап чорының беренче һәм соңы қоненә бюджет исәбен алу счетлары планы буенча йөкләмәләре турында белешмәләр бар.

Эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисапта хисап чорында эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында мәгълүмат тупланган һәм дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча төзелә.

Акча хәрәкәте турындагы хисап бюджет акчалары белән дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча операцияләрне чагылдыра.

Аңлатма языунда бюджет үтәлеше турындагы мәгълүмат, бюджет үтәлеше турындагы хисапта бирелгән өстәмә мәгълүмат, Россия Федерациясе Финанс министрлығының норматив хокукий актларында билгеләнгән мәгълүматны ачуга карата таләпләр нигезендә тупланган.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бюджет акчаларын алучылар) бюджет исәбенең һәм бюджет хисаплылығының бердәм методологиясен үтәп, финанс мәгълүматын детальләштерүне тәэммин итә торган ведомство (эчке) актлары кулланылырга мөмкин.

6. Жирле администрация карары буенча жирле администрация органнарының (аларның территориаль органнарының, казна учреждениеләренен) физик затларга хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр, шулай ук алар белән бәйле мәжбүри түләүләрне Россия Федерациясе бюджет системасы

бюджетларына күчеру, бюджет хисабын алып бару, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылыгын, бюджет исәбен алып бару, бюджет исәбен алып бару, бюджет исәбен алып бару, бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылыгын, бюджет исәбен алып бару, башка мәжбүри түләуләрне исәпләу буенча вәкаләтләре, мондый хисаплылыкны тапшыруны тәэммин итү буенча муниципаль органнарга Россия Федерациясе Хөкүмәте, муниципаль берәмлекнең финанс органына билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин.

44 статья. Бюджет хисабын төзу

1. Бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет акчаларын алушылар (булүчеләр), җирлек бюджеты көрөнәре администраторлары, җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан бирелгән бюджет хисаплылыгы нигезендә бюджет хисаплылыгын төзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының Баш администраторлары бюджет хисаплылыгын ул билгеләнгән срокларда финанс органына тапшыралар.

2. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисаплылыгы нигезендә финанс органы тарафыннан төзелә.

3. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы еллык булып тора. Жирлек бюджетының үтәлеше турында отчет квартал саен бирелә.

4. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы финанс органы тарафыннан Башкарма комитетка тапшырыла.

5. Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисап Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм жирлек советына һәм ревизия комиссиясенә җибәрелә.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

6. Жирлекнең финанс органы бюджет хисабын муниципаль районның финанс органына тапшыра.

7. Бюджет хисаплылыгын әлеге статья нигезендә бирү бюджет хисаплылыгы тапшырыла торган финанс органы тарафыннан билгеләнгән срокларда гамәлгә ашырыла.

45 Статья. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап авыл жирлеге Советында каралганчы тышкы тикшерелергә тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне һәм жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, РФ БК таләппләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, жирлекнең Ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

Жирлек Советы мөрәҗәгате буенча жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү муниципаль районның контроль-хисап органы яки Россия Федерациясе субъектының контроль-хисап органы тарафыннан башкарылырга мөмкин.

3. Башкарма комитет, ача бәяләмә әзерләү өчен, агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап

бирә. Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисапка бәяләмә әзерләу бер айдан да артмаган срокта башкарыла.

4. Жирлекнең ревизия комиссиясе, бюджет средстволары баш администраторларының еллық бюджет хисаплылығын тышкы тикшерү күрсәткечләрен исәпкә алып, жирлек бюджеты үтәлеше турындағы хисапка бәяләмә әзерли.

5. Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисапка бәяләмә, бер үк вакытта Башкарма комитетка җибәрү белән, жирлек Советына Ревизия комиссиясе тарафыннан тапшырыла.

46 статья. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисапны жирлек Советы тарафыннан тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе РФ БК нигезләмәләре нигезендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисап белән бер үк вакытта ача бюджет һәм бюджет хисаплылығының үтәлеше анализын үз эченә алган аңлатма языу, муниципаль йәкләмәнен үтәлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, жирлек бюджеты үтәлеше турында карар проекты, жирлек бюджеты үтәлеше турында башка бюджет хисаплылығы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы жирлек бюджеты үтәлеше турындағы каарны раслау яки кире кагу турында Каар кабул итә.

Жирлек Советы тарафыннан жирлек бюджеты үтәлеше турындағы каар кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дөрес булмаган яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

4. Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы еллық хисап авыл жирлеге Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмычка тапшырыла.

47 статья. Жирлек бюджеты үтәлеше турында каар

Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы каар белән, бюджетның керемнәренен, чыгымнарының һәм дефицитының (профицит) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап раслана.

Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтәлеше турындағы каарга аерым күшымталар белән күрсәткечләр раслана:

бюджет керемнәре классификациясе кодлары буенча;

бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча чыгымнар;

бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча чыгымнар;

бюджет кытлығын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындағы каар белән шулай ук жирлек бюджеты үтәлеше турында Каар кабул итү өчен РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек Советы каары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

48 Статья. Муниципаль финанс контроле төрлөре

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукий актлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр бирә торган хокукий актлар нигезләмәләрен, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга таба бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле - жирлекнең Ревизия комиссиясе (алга таба-тышкы муниципаль финанс контроле органы) эшчәнлеген контрольдә тоту.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Федераль казначылыкның, жирле администрация органнары булган муниципаль финанс контроле органнарының (алга таба - Эчке муниципаль финанс контроле органнары) контроль эшчәнлеге булып тора.

4. Алдан тикшерү авыл жирлеге бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларны кисәтү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аның үтәлешенең законлылыгын, исәп-хисапның дөреслеген билгеләү максатыннан жирлек бюджетының үтәлеше нәтижәләре буенча башкарыла.

49 статья. Муниципаль финанс контроле объектлары

1. Муниципаль финанс контроле объектлары (алга таба - контроль объектлары) булып торалар:

бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр, алучылар), бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);

бюджетка бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, максатчан билгеләнеше булган башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары бирелгән финанс органы, башкарма комитет;

муниципаль учрежденияләр;

муниципаль унитар предприятиеләр;

ачык-хокукий компанияләр;

устав (җыелма) капиталларында гавами-хокукий берәмлекләр катнашында хужалык ширкәтләре һәм җәмгыятыләре, шулай ук андый ширкәтләр һәм җәмгыятыләрнең устав (склад) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмалары;

юридик затлар (муниципаль учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр, гавами-хокукий компанияләр, хужалык ширкәтләре һәм җәмгыятыләр катнашында аларның устав (җыелма) капиталларында, шулай ук мондый ширкәтләр һәм җәмгыятыләрнең устав (җыелма) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмаларыннан тыш), хосусый эшмәкәрләр, физик затлар, шулай ук устав (җыелма) капиталларында өлеше (кертеме) булган коммерция оешмалары катнашында), хосусый эшмәкәрләр, физик затлар:

жирлек бюджетыннан акча һәм (яки) муниципаль контрактлар, муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар бирү турсында килешүләр (килешүләр) нигезендә жирлек бюджетыннан акча алучы юридик һәм физик затлар, шәхси эшмәкәрләр, муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән

кредитлар;

федераль законнар нигезендә Федераль казначылыкта, жирилекнең финанс органында шәхси счетлар ачылган жирле бюджеттән һәм (яки) муниципаль контрактлардан акча бирү турында шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) буенча башкаручылар (тәэммин итүчеләр, подрядчылар) тарафыннан төзелгән килешүләр (килешүләр) буенча башкаручылар (тәэммин итүчеләр, подрядчылар);

бюджет акчалары белән аерым операцияләрне гамәлгә ашыручи кредит оешмалары, алар тарафыннан жирилек бюджетыннан акча бирү турында шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәү өлемешендә.

2. Контроль объектларына (бюджет процессында, бюджет һәм автоном учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр, гавами-хокукий компанияләр, хужалык ширкәтләре һәм жәмғиятьләр катнашында аларның устав (склад) капиталларында, шулай ук андый ширкәтләр һәм жәмғиятьләрнең устав (жыелма) капиталларында өлемеше (кертеме) булган коммерция оешмалары катнашында) карата алар тарафыннан бюджет, муниципаль контрактлар, шулай ук контрактлар (шартнамәләр) шартларын үтәү өлемешендә муниципаль финанс тикшерүе, әлеге шартнамәләрне (килешүләрне) һәм муниципаль контрактларны үтәү, алар тарафыннан муниципаль гарантияләр белән тәэммин ителгән кредитлар бирү максатларын, тәртибен һәм шартларын үтәү, күрсәтелгән юридик затларның кыйммәтле көгазыләренә бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне (бүлүчеләрне), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторларын, бюджет акчаларын алучыларны, бюджеттән акча бирү турында шартнамәләр (килешүләр), муниципаль контрактлар төзегән бюджет акчаларын алучыларны тикшерү барышында гамәлгә ашырыла., яки аны тәмамлаганнан соң, күрсәтелгән бюджет процессында катнашучыларны тикшерү нәтижәләре нигезендә.

2.1. Муниципаль финанс контроле жирилек бюджетыннан максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү максатларын, тәртибен һәм шартларын үтәүне, шулай ук аларны бирү турында шартнамәләрнең (шартнамәләрнең, килешүләрнең, килешүләрнең) шартларын һәм финанс белән тәэммин иту (финанслашу) чыганагы булып торган шартнамәләрнең (шартнамәләрнең, килешүләрнең) шартларын үтәүне, әлеге бюджетара трансфертлар бирелгән жирилекнең муниципаль финанс контроле органнары, карата:

жирилек бюджеты акчаларының баш администраторларына (администраторларына) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары биргән

Россия Федерациясе бюджет системасының бюджет средстволары баш администраторларына һәм баш администраторларына (администраторларына) максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, бюджет кредитлары, шулай ук юридик һәм физик затларга, индивидуаль эшкуарларга (әлеге статьяның 2 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып) әлеге бюджеттән акчалар бирелгән.

3. Контроль объектлары һәм аларның вазыйфаи затлары муниципаль финанс контроле органнарына муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәклे мәгълүматны, документларны һәм материалларны үз вакытында һәм тулы күләмдә тапшырырга, муниципаль финанс тикшерүе органнарының вазыйфаи затларына күрсәтелгән затларны контроле объектлары территорияләренә һәм урыннарына кертү рәхсәтен бирергә, аларның законлы таләпләрен үтәргә тиеш.

Контроль объектларының әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән мәгълүматны, документларны һәм материалларны муниципаль финанс контроле

органнарына тапшырмавы яки вакытында тапшырмавы, шулай ук аларны дөрес булмаган мәгълүмат, документлар һәм материаллар тапшырмау, муниципаль финанс тикшерүе органнарының вазыйфаи затларының законлы эшчәнлегенә комачаулау Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән жаваплылык китерә.

50 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру ысууллары

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру методлары булып тикшерү, ревизия, тикшерү тора.

2. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында тикшерү астында аерым финанс һәм хужалық операцияләренең законлылыгын документаль һәм фактта өйрәнү, бюджет (бухгалтерлык) исәбенең һәм бюджет хисаплылыгының, контроль объектының билгеле бер чордагы эшчәнлегенә карата бухгалтерлык (финанс) хисаплылыгының дөреслеге буенча контроль гамәлләр башкару аңлашила.

Ул кылыштагы финанс һәм хужалық операцияләренең барлық жыелмасының законлылыгын документаль һәм фактта өйрәнү, аларның бюджет хисаплылыгында, бухгалтер (финанс) хисаплылыгында чагылдырылуының дөреслеге һәм дөреслеге буенча контроль гамәлләр башкаруда чагыла.

Тикшерү, ревизия нәтижәләре акт белән рәсмиләштерелә.

3. Тикшерүләр федераль һәм күчмә тикшерүләргә, шул исәптән каршы тикшерүләргә бүленә.

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында камераль тикшерүләр астында бюджет хисаплылыгы, бухгалтерлык (финанс) хисаплылыгы һәм аның соравы буенча бирелгән башка документлар нигезендә муниципаль финанс тикшерүе органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган тикшерүләр аңлашила.

Күчмә тикшерүләр астында, муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелә торган тикшерүләр аңлашила, алар барышында кылыштагы операцияләренең бюджет хисаплылыгы, бухгалтер (финанс) хисаплылыгы һәм беренчел документларның факттагы туры килү-килмәве билгеләнә.

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру максатларында очрашу тикшерүләре астында контроль объекты эшчәнлеге белән бәйле фактларны ачыклау һәм (яки) раслау максатларында күчмә һәм (яки) Федераль тикшерүләр кысаларында үткәрелә торган тикшерүләр аңлашила.

4. Тикшерү астында өлгө нигезләмә максатларында контрольлек объекты эшчәнлегенең билгеле бер өлкәсе торышына анализ һәм бәя бирелә.

Тикшерү нәтижәләре бәяләмә белән рәсмиләштерелә.

51 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләре

1. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләре булып тора:

жирлек бюджетыннан физик затларга бүтән түләуләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр) шартларының үтәлешен контрольдә тоту;

бюджет средстволары баш администраторларының бюджет хисаплылыгын, жирлек бюджеты үтәлеше турында квартал һәм еллык хисапларның дөреслеген, тулылыгын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшерү.

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең

контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

2. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органы тарафыннан тышкы муниципаль финанс тикшерүе буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда:

«Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнен, контроль - хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә алар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә контроль һәм эксперт-аналитика чараларын гамәлгә ашыру барышында тикшерүләр, ревизияләр, анализ, тикшерү, мониторинг үткәрелә;;

контроль объектларына күрсәтмәләр, күрсәтмәләр жибәрелә;

финанс органнарына мәжбүринең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр жибәрелә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла.

3. Тышкы муниципаль финанс контроле органы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе авыл жирлеге Советы карары белән билгеләнә.

52 Статья. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре булып тора:

бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актларның, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзу һәм биругә таләпләрне билгели торган нигезләмәләренең үтәлешен контрольдә тоту;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне, шулай ук жирлек бюджетыннан акча, муниципаль контрактлар бирү турындагы шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын үтәүне күздә tota торган хокукий актлар нигезләмәләрен үтәүне контрольдә тоту;

жирлек бюджетыннан акча бирү турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләрнең (килешүләрнен) шартларын, шулай ук муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләрнең (килешүләрнен) шартларын үтәүне контрольдә тоту;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрне үтәү турындагы хисапларның, бюджеттан акча бирү нәтижәлелеге курсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дөреслегенә контроль;

дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законында каралган сатып алулар өлкәсендә контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан Эчке муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру турында:

тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

контроль объектларына актлар, нәтижәләр, күрсәтмәләр һәм (яки) күрсәтмәләр жибәрелә;

финанс органына мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр жибәрелә;

административ хокук бозулар түрүндагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар түрүндагы эшләр буенча эш алыш барыла;

тикшерүләр, ревизия һәм тикшеренүләр үткәру өчен кирәkle экспертизалар билгеләнә (оештырыла);

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәkle булган мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау түрүнда Россия Федерациясе законнары, дәүләт һәм башка закон тарафыннан саклана торган сер түрүнда Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларыннан дайми файдалану мөмкинлеге барлыкка килә;

муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт курсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыруны Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә гамәлгә яраксыз дип тану түрүнда судка дәгъвалар жибәрелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациясе Хөкүмәтенен норматив хокукий актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Эчке муниципаль финанс тикшерүе органнары эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүенең федераль стандартларында каралган очракларда Эчке муниципаль финанс тикшерүе буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәэммин итә торган ведомство хокукий актлар (стандартлар) чыгара ала.

53 Статья. Муниципаль финанс тикшерүе органнары курсәтмәләре һәм курсәтмәләре

1. Әлеге Нигезләмә максатларында Эчке муниципаль финанс контроле органы тарафыннан контроль объектына жибәрелә торган һәм эчке муниципаль финанс тикшерүе органы компетенциясе кысаларында ачыкланган хокук бозулар түрүнда мәгълүматны үз эченә алган документы һәм тапшыруда курсәтелгән һәр бозу буенча таләпләр курсәтелмәгән булса, аны кабул ителгән көннән соң 30 календарь көн эчендә үтәлергә тиешле хокук бозуларның берсе аңлашыла.:

а) бозуларны бетерү түрүнда һәм аның сәбәпләрен һәм шартларын бетерү буенча чараплар күрү түрүнда таләп;

б) бозу сәбәпләрен һәм шартларын бетерү буенча аны бетерү мөмкин булмаган очракта чараплар күрү түрүнда таләп.

2. Күрсәтмә астында әлеге Нигезләмә максатларында Эчке муниципаль финанс контроле органының, әлеге бозу нәтиҗәсендә гавами-хокукий белемгә китерелгән зыян суммасын билгеләү мөмкинлеге булганда, бозуларны бетерү яисә тапшыруда билгеләнгән срокта бетерү мөмкинлеге булмаган очракта, контроль объектына жибәрелә торган документы аңлана. Күрсәтмә гавами-хокукий белемгә китерелгән зыянны каплау буенча чараплар күрү түрүнда курсәтмәдә билгеләнгән срокта үтәү өчен мәжбүри булган таләпләрне үз эченә ала.

3. Эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүенең федераль стандартлары белән билгеләнгән очракларда Эчке муниципаль финанс контроле органнары бюджет акчаларының баш администраторларына, гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләттәрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органнарына, башка органнарга һәм оешмаларга курсәтмәләр һәм курсәтмәләрнен күчермәләрен жибәрә.

3.1. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнары курсәтмәләре һәм курсәтмәләре контроль объектларына «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнен контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары түрүнда» 2011 елның 7 февралендәге 6 - ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төзелә һәм жибәрелә.

3.2. Эчке муниципаль финанс тикшерүе органы каары буенча Эчке муниципаль финанс тикшерүе органы курсатмасен үтэү срокы эчке дәүләт (муниципаль) финанс тикшерүенең федераль стандартларында каалган тәртиптә, ләкин контроль объекты мөрәжәгате буенча бер тапкырдан да артмаган күләмдә озайтылырга мөмкин.

4. Жирлеккә китерелгән зыянны каплау турында Эчке муниципаль финанс контроле органы курсатмәләренең үтәлмәве вәкаләтле вәкилнең муниципаль орган жирле администрациясенең муниципаль хокукий акты белән жирлеккә китерелгән зыянны каплау турында дәгъва гаризалары белән судка мөрәжәгать итүе өчен нигез булып тора.

5. Муниципаль финанс тикшерүе органы курсатмәләрендә һәм курсатмәләрендә эчке финанс тикшерүе һәм эчке финанс аудиты нәтиҗәләре буенча ачыкланган хокук бозулар турында, аларны бетерү шарты белән, мәгълүмат курсателми.

7 бүлек. БЮДЖЕТ БОЗУ ҺӘМ МӘЖБҮР ИТҮНЕҢ БЮДЖЕТ ЧАРАЛАРЫ

54 статья. Бюджет бозу тәшенчәсе

1. Бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы), муниципаль заказчы тарафыннан қылышкан эшләр жирле администрация, финанс органы, бюджет акчаларының баш администраторы (администраторы) тарафыннан башкарылган бюджет бозу дип таныла:

а) Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган башка хокукий актлар нигезләмәләрен бозу;

б) Россия Федерациясе бюджет система бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча халыкка зыян китерүгә китергән гавами норматив йәкләмәләрне һәм йәкләмәләрне билгеләүче хокукий актлар нигезләмәләрен бозу.;

в) жирлек бюджетыннан акча бирү турында шартнамәләр (килешүләр) шартларын бозу;

г) муниципаль контрактлар шартларын бозу;

2. РФ БК 266.1 статьясындагы 2.1 пунктында курсателгән бюджет процессында катнашучыга карата бюджет чараларын куллану, тиешле нигезләр булган очракта, аның вазыйфаи затларын Россия Федерациясе законнарында каалган җаваплылыктан азат итми.

55 статья. Мәжбүриләүнең бюджет чаралары

1. Мәжбүр итүнең бюджет чарасы РФ БК 30 бүлегендә каалган бюджет бозу қылган өчен, муниципаль финанс тикшерүе органын мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамә нигезендә кулланыла.

2. Мәжбүр итүнең бюджет чараларына тубәндәгеләр керә::

Россия Федерациясе бюджет системаының башка бюджетына Россия Федерациясе бюджет системаының бер бюджетыннан бирелгән акчалар суммасын бәхәссез кире кайтару;

Россия Федерациясе бюджет системаының башка бюджетына Россия Федерациясе бюджет системаының бер бюджетыннан бирелгән акчалардан файдаланган өчен түләү суммасын бәхәссез түләттерү;

бюджет акчаларын вакытында кайтармаган өчен пеняларны бәхәссез түләттерү;

бюджетара трансферларны (субвенцияләрдән тыш) бирүне туктатып тору

(кыскарту).

3. Әлеге Нигезләмәнең 49 статьясында күрсәтелгән бюджет процессында катнашучыга карата бюджет өлкәсендә закон бозу кылган бюджет чарасын куллану аны әлеге житешсезлекне бетерү вазыйфаларыннан азат итми.

4. Әлеге Нигезләмә максатларында бюджет чараларын куллану түрында хәбәрнамә астында муниципаль финанс контроле органының әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында каралган ачыкланган бюджет хокук бозулар түрында һәм күрсәтелгән бозулар белән файдаланылган акчалар күләмнәре түрында белешмәләр үз эченә алган документы анлашила.

Контроль чарасы барышында әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында каралган бюджет бозуларын ачыклаганда, тышкы муниципаль финанс контроле органы контроль чарасы тәмамланганнан соң 30 календарь көненнән дә соңга калмыйча финанс органына мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану түрында белдерү жибәрә, ә мондый хәбәрнамәнең күчермәсен (аңа карата әлеге контроль чарасы үткәрелгән) бюджет процессында катнашучыга жибәрә.

Әлеге Нигезләмәнең 57-60 статьяларында каралган һәм күрсәтмәдә күрсәтелгән бюджет бозуын бетермәгән очракта, Эчке муниципаль финанс контроле органы, күрсәтмәне үтәү срогы тәмамланганнан соң 30 календарь көненнән дә артмаган вакытка, финанс органына мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану түрында хәбәрнамәне, ә мондый хәбәрнамәнең күчермәсен (аңа карата тикшерү (ревизия) үткәрелгән бюджет процессында катнашучыга жибәрә.

Финанс органы таләбе буенча, мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану түрында хәбәрнамәдә булган белешмәләрне төгәлләштерү түрында муниципаль финанс тикшерүе органы финанс органына мәжбүри итүнең бюджет чараларын куллану түрында аныкланган белешмәләр булган хәбәрнамәне запрос алынган көннән 30 календарь көненнән дә артмаска тиеш.

5. Әлеге Нигезләмәнең 57 - 60 статьяларында каралган мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану түрындагы карап финанс органы тарафыннан мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану түрында хәбәр алынганнан соң 30 календарь көн эчендә кабул итепергә һәм күрсәтелгән карап кабул итепгәннән соң бер елга кадәр үтәлергә тиеш.

Финанс органы карапы буенча әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән мәжбүр иту чарасын үтәү срогы Россия Федерациясе Хәкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә финанс органы билгеләгән очракларда һәм шартларда озайтылырга мөмкин.

6. Бюджет чараларын куллану белән беррәттән Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда җаваплылык чаралары да кулланыла.

56 Статья. Мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану буенча финанс органы һәм Федераль казначылык вәкаләтләре

1. Финанс органы мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану түрында караплар, күрсәтелгән карапларны үзгәртү (юкка чыгару) түрында караплар яисә Россия Федерациясе Хәкүмәте тарафыннан билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә мәжбүр итүнең бюджет чараларын кулланудан баш тарту түрында караплар кабул итә, шулай ук бюджет чараларын куллану түрында караплар, Федераль казначылыкка күрсәтелгән карапларны үзгәртү (юкка чыгару) түрында караплар, тиешле карапларның күчермәләрен - муниципаль финанс контроле органнарына һәм контроль объектларына жибәрә.

Мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану түрындагы карапда бюджет кагыйдәләрен бозу түрында хәбәрнамәдә, бюджет бозуын кылган контроль

объектында күрсәтелгөн бюджет бозу, мәжбүр итү һәм аны үтәү сроклары турында мәгълумат булырга тиеш.

Финанс органы, мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында Карап кабул итү яки мәжбүр итүнең бюджет чарапарын кулланудан баш тарту турында Карап кабул итү максатларында, муниципаль финанс контроле органына, аны алғаннан соң 30 календарь көн эчендә, мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында хәбәрнамәдә булган белешмәләрне төгәлләштерү турында запрос жибәрергә хокуклы.

2. Федераль казначаулық, финанс органы әлеге Тәртипнен 57 - 60 статьяларында караптан мәжбүр итүнең бюджет чарапарын куллану турында каарны, әлеге каарларны үзгәрту (юкка чыгару) турындагы каарны Финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә мәжбүр итү чарапарын куллану турындагы каарларны, әлеге каарларны үзгәрту (юк итү) турындагы каарларны үтәүне үзгәрту (юкка чыгару) турында каарны үтиләр.

57 статья. Бюджет акчаларыннан максатчан файдаланмау

1. Бюджет акчаларының максатчан файдаланылмавы жирлек бюджетты турындагы каарда, жыелма бюджет язмасы, бюджет язмасы, бюджет йәкләмәләре лимитлары, бюджет сметасы, шартнамәдә (килешүдә) яисә хокукый акт белән билгеләнгән максатларга тулысынча яисә өлешчә туры килми торган максатларда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджеты акчаларын жибәрү һәм акчалата йәкләмәләрне түләү таныла.

2. Максатчан билгеләнеше булган бюджетара трансферт чыганагы булган бюджет акчаларын максатсыз файдалану максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмаган акчалар суммасын кире кайтаруга яисә бюджетара трансфертлар (жирлекнен бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне киметүгә китерә.

58 статья. Бюджет кредитын кире кайтармау яисә вакытында кайтармау

Бюджет кредитын кире кайтармау йә вакытында кайтармау бюджет кредитының түләнмәгән калдыгы суммасын һәм Россия Федерациясе Үзәк банкының гамәлдәге рефинанслау ставкасының бер өлеше күләмендә үз вакытында кире кайтармау һәм (яисә) бюджет кредиты бирелгән бюджетка бюджетара трансфертлар (жирлекнен бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне туктатып торуга китерә.

59 статья. Бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләүне күчерү яисә вакытында күчерү

Бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләүне күчерү йә вакытында күчermәү бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләү суммасын һәм аны вакытында күчermәгән өчен Россия Федерациясе Үзәк банкының гамәлдәге рефинанслау ставкасының бер өч йөзлек күләмендәге пеняларын кире кайтаруга һәм (яисә) бюджетара трансфертлар (жирлекнен бюджет тәэммин ителешен тигезләүгә субвенцияләрдән һәм дотацияләрдән тыш) бирүне туктатып торуга китерә., бюджет кредитыннан файдаланган өчен түләүнең түләнмәгән калдыгы суммасына.

60 статья. Бюджет кредиты бирү шартларын бозу

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетыннан бер бюджетка бирелгэн бюджет кредити бирү шартларын бозу, шул исөптөн курсөтөлгөн акчаларны бирү өчен нигез булып торучы хокукый актта (шартнамәдә) каралган максатларга бюджет акчаларыннан файдалану бюджет кредити бирү шартларын бозып файдаланылган акчалар суммасын һәм (яисә) бюджетара трансферлар бирүнө тұктатып тору (Жирлекнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә субвенцияләр һәм дотацияләр керми) чыгымнарын бәхәссез түләтүгә китерә.

Сәрән авыл
жирлеге башлығы

Д.А.Севастьянов

